

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Falvédő a türei református templomból

Tizenkilencedik évfolyam
2008. szeptember

9

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Id. Balogh Károly: Jákób a halálára készülődik... 1Mózes 47,29–31	403
Lőrincz István: Prédikáció. Az apostolok cselekedetei 4,23–31	404
Lőrincz József Tibor: Valaki érintett engem... Lukács 8,40–48	407
S. Réti Katalin: A szivárvány. 1Mózes 9,12–17	409

Prédikáció tanévkezdésre

Péter Miklós József: Kérdés tanév kezdetén. János 5,6b	412
--	-----

Lectio continua

Tordai Tünde: Sötétségben világosság. (III.)	
Kialts Istenedhez! Jób 5,1–7	414
Gondviselő Isten az Úr! Jób 5,8–16	416
Megsebez, de be is kötöz. Jób 5,17–27	419
Az ember, aki legyőzte önmagát. Jób 6,14–30	421

A Genezáret partján

Jerry Bridges: Kegyelem (21.)	
Minden szent között a legkisebb (II.)	
Elegendő kegyelem.....	424
Áldozatos kegyelem.....	425
A kegyelem jutalma	427

Alkalmi prédikációk

Nőszövetségi bibliaóra

Borbándiné Bantta Erika: Betegségeim, szenvedéseim az Ige tükrében. Máté 8,16b–17	430
--	-----

Esketési igehirdetés

Bogya Miklós: „Lesznek ketten egy testté” Efézus 5,21–23	432
--	-----

Temetési igehirdetés

Dönsz Teodóra: Trenovszky Cecília, Cili (néni). Életrajz.	434
Karsay Eszter: Gyász-istentisztelet. Máté 25,31–36	435

A címlapon: falvédő a türei református templomból. Fényképezte Balogh Csaba.

A hátlapon Bódás János: *A gyülekezet énekel.*

Vasárnapi prédikációk

Id. Balogh Károly
ny. lelkipásztor
Marosvásárhely

Jákób a halálára készülődik...

Alapige: 1Mózes 47,29–31

Jákób, amikor a nagy éhség miatt Egyiptomba ment, 130 esztendő volt. Mikor találkozott a Fáraóval, úgy említi az életét, mint a bujdosásának idejét. Szép megfogalmazás ez, mert Jákób tényleg sokat bujdosott. De reánk is talál, mert mi is bujdosók vagyunk – hiszen nincsen itt maradandó városunk. Bujdosunk a gyermekkorból az ifjúságba, az ifjúságból a felnőtt korba, majd az öregkorba. Kisiskoláskorból bujdosunk az érettségi felé, majd talán az egyetem felé, az egyedülvalóságból a házaset felé. Amiről pedig sokan elfelejtkeznek, bujdosunk az örökkévalóság felé, földi életünk vége felé.

Jákób az Ő bujdosásának új földjén, Egyiptomban még 17 évet élt, mely idő alatt gyönyörködött családjá szaporodásában és gyarapodásában.

Egyszer aztán úgy érezte, hogy közeledik a vég. Megérkezett a halál követe, a betegség (Kecskeméti István). Mikor ezt megérezte, gondoskodni akart a temetéséről. Hivatta Józsefet, akiben, mint főemberben garanciát látott arra, hogy kérését teljesíti. Ez volt a kérése: „Midőn elaluszom... ne temess el engem Egyiptomban.” Most is nagyon szépen fogalmaz Jákób. A halált elalvásnak nevezi. Így fogalmazott Jézus is ezredévek múlva: „Lázár nem halt meg csak aluszik...”

Jákób és Jézus fogalmazása összecsendül és tanít, vigasztal minket, hogy amikor szívünk utolsó dobban, elaluszunk. De az alvásból nem ébredés, így mondta Jézus Lázár-ról: elmegyek, hogy felköltsem őt. Minket is felébreszt az élet, a feltámadás Ura.

Miért fontos Jákóbnak, hogy ne Egyiptomban, hanem atyái földjén pihenjen? Azért, mert Ő tudta, hogy a sirja erős kapocs lesz az ígélet földje és az ígélet népe között (Kecskeméti I.). Halálában is vezetője akart lenni népének az ígélet földje felé.

A mi sírjaink is kapcsok lesznek a szülőföld, a szülőfalu és az elvándorolt nép (szerteink) között. Különbön hányszor halljuk, az *Üzenet* mellékletében, a „Levélben” is olvassuk, hogy egy-egy gyülekezetről (faluról) csak a sírok, sírkövek beszélnek, melyek hirdetik, hogy egykor ott magyar reformátusok éltek. Jó gondozni ezeket a beszélő sírokat és helyreállítani az elszüllyedt sírköveket, amíg van ki és amíg van mit, hadd legyenek tanúi a múltunknak, gyökerei az elkövetkező nemzedékeknek.

Úgy érzem, nagyon igaza volt Jákóbnak, aki nem egy díszes temetésért intézkedett, hanem az ígélet népéért. Népünkért, egyházunkért intézkedjünk mi is, amíg van időnk.

Kecskeméti, a néhai professzor a betegséget a halál követének nevezi, amint már említettük fennebb. Lehet, hogy ez ellen a kijelentés ellen sokan tiltakoznak, pedig nincs miért, mert vehetjük betegségeinket Isten figyelmeztetésének, ami nem félelemkeltésből, rémítésből jön, hanem atyai szeretetéből. Pál apostol ezt megértve így szól: „tövis adatott testembe, hogy valamiképpen el ne higgyem magamat...” Isten nekünk is ad tövist, hogy figyelmeztessen el ne bízzuk magunkat s ne feledjük, hogy a jövőndőt keressük.

Az elalvásunk (halálunk) nem jön előkészítés nélkül. Isten jeleket ad, „követeket” küld, csak nem akarjuk észrevenni ezeket.

Hadd írjak le egy legendát ezzel kapcsolatban, melynek bibliai alapja is van, mikor a csőrjeit lebontani készülő embernek így szól az intelem: „Bolond, az éjjel elkérik a te lelkedet.”

Így szól a legenda: „Egy gazdához bement a halál és megszólítja: készülj, mert velem kell jönnöd. A gazda méltatlankodik, nem szép, hogy nem jelezted jöttödöt. A halál így válaszol: én bizony jeleztem több ízben is, de nem figyeltél ezekre a jelzésekre. Mik voltak a jelzések, kérdi a gazda? És a halál kezdi sorolni őket. Gondold meg: meggyengítettem a látásodat, tönkretettem fogaidat, mennyit szenvedtél velük. Megromlott a hallásod, alig érted a beszédeket. Meggyengítettem karodat, lábadat, nem tudsz úgy dolgozni, mint régen. Felültem a hátadra, meggörnyedt a gerinced, nem vagy már egyenes. A szíved sem a régi. Tegnap is hányszor megálltál, amíg kimentél a szőlőbe, néha alig kapsz levegőt. Este, mikor lefeküdtél, ágyad mellé ültem, néztelek, hogy megfehéredett a hajad. A szék megreccsent alattam, te azt hitted, a régiségtől van, és még sorolhatnám. Bizony, sokszor jelentkeztem, ne mondd, hogy nem értesítettelek... Most pedig nincs maradás, indulunk.”

Gondoljuk át ezt a legendát, mert sok igazságot tartalmaz, van a halálnak követe, minden betegségben megjelenik. Jusson eszünkbe Megváltónk intelve: „Vigyázzatok, mert nem tudjátok, mely órában jön el a ti Uratok!” Legyetek készen! Jákób készüldött. Gyermekeire, unokáira adta áldását. Ezt megtehetjük mi is. Adjuk áldásunkat kicsikre és nagyokra, imádságainkban. Lehet, hogy mi nem érünk meg 147 évet, de amíg tart a ma, használjunk ki minden órát, készülődjünk az „ígéret földje felé”, afelé a hely felé, melyet megígért nekünk Jézus. Elmegyek, hogy helyet készítsék nektek.

Ez a hely nem Egyiptom, nem a Gósen földje, hanem Isten országa. Ámen.

Lőrincz István

Marosvásárhely–Alsóváros

Prédikáció

Alapige: Az apostolok cselekedetei 4,23–31
Bibliavásolás: Zsoltárok 2,1–12

Isten országának építése nem könnyű és nem egyszerű dolog. Pünkösöd után nem sok idővel a főtanács megtiltja az apostolok számára, hogy Jézusról beszéljenek. Azt is mondhatjuk: „szájkosarat tesznek rájuk” Ez egy nagyon nehéz, fájdalmasan megalázó dolog. De ez most tény. Ezzel szembe kell nézni. Mert amikor kiengedik őket a fogságból, azzal fenyegetik meg őket, hogy nagy baj lesz abból, ha újból ebben a névben szólnak. Ez konkrétan azt jelenti, hogy a Krisztusról szóló bizonyágtétel el kell némuljon. Az egyház hivatalos vezetői Jézus Krisztust el akarják hallgattatni. Mit lehet ilyenkor, egy ilyen helyzetben tenni? Két dolog között lehet választani: az egyik a kétségbeesés, az ügy feladása, a visszavonulás. Azt is mondhatták volna, hogy itt nincs más hátra, mint kapitulálni a főtanács előtt. Fel kell adni a kapott küldetést, hogy „tegyetek tanítványokká minden népeket” Nincs más hátra, mint visszahúzódni a magánélet biztonságába, védettségébe. De van ilyenkor egy másik lehetőség is: hinni. Lehet hinni az élő Istenben és az Ő Fiában. Hinni, hogy Isten előtt nincs lehetetlen helyzet, nincs reménytelen állapot. Még az sem reménytelen és lehetetlen, ami emberileg annak tűnik. Isten mindnyájunkat vezetett már keresztül ilyen helyzeteken. Sokan vannak a hallgatók közül, akik voltak már olyan helyzetben, amiben csak kétségbeesni vagy hinni lehetett.

Mit tehetett ebben a helyzetben ez a kis tanítványi sereg? Emberileg azt tehetnék volna, hogy ők is tartsanak egy tanácskozást, hogy ők is meghányják-vessék az ellenlé-

péseket, vagy hogy miképp lehetne egy kompromisszumos megoldást találni. Talán meg kellett volna beszélni, hogy az éjszaka leple alatt az egész gyülekezet kimeneküljön Jeruzsálemből és megpróbáljon valahol máshol élni, ahova a főtanács keze már nem ér el, ahol szólásszabadság van, ahol nincs üldöztetés. De nem ez történik, hanem az, hogy a tanítványok várnak az Úrra, várnak az Ő szabadítására. Az apostolok meg vannak győződve arról, hogy Isten cselekedni fog, hogy közbe fog lépni, hogy ebben a lehetetlen helyzetben nem fogja cserben hagyni népét.

És a csoda valóban megtörténik. Isten közbelép. De egészen más módon, mint ahogy mi azt elképzelnénk. Nem úgy lép közbe Isten, hogy az égből tűz száll alá és megemésztí a főtanácsot. Még csak úgy sem, hogy rettegés szállja meg a nép vezetőinek a szívét és rögtön visszavonják a bizonyágtétel betiltását kimondó határozatukat. Isten most ennek a tanácstalan seregnek úgy segít, hogy egy ígét ad nekik. Egy olyan ígét, ami ebből a reménytelen helyzetből kiemeli őket. Hányszor tapasztalja meg Isten minden hívő gyermeke, hogy milyen nagy dolog az, amikor Isten egy ígét ad. Hányszor adott Isten nekem is olyan ígét, ami legyőzött, megragadott, megvigasztalt, új erőt öntött belém! Nem tudjuk, hogy miként adta Isten ezt az ígét. Biztos nem úgy, hogy felnyitották a Szentírást, hiszen ekkor még tekercesekre volt írva. Az se valószínű, hogy ez volt kijelölve a bibliaolvasó kalauzban, mert ekkor még ilyen sem volt. Úgy tudom ezt elképzelnem, hogy az egyik apostol vagy gyülekezeti tag szívébe adta Isten ezt az ígét; aki megérezte, hogy ebben a pillanatban épp erre az ígére van szükség, és a prófétai tüzsel át is adta a jelenlevőknek. Egy olyan ígét adott Isten, ami először már kétezer éve elhangzott, de ami most mégis olyan erővel, olyan aktualitással, olyan frissességgel hangzik el, mintha most szólalna meg először. Ez az ige csodálatos tulajdonsága. A rég elhangzott ige mégis mindig új, mindig friss, mindig személyes, mindig arra a helyzetre szabott, amiben épp benne vagyunk. Tudjuk már kívülről, de újra felhangzik belülről. Tudjuk általános értelemben, de most felhangzik személyre szabottan. Ismerjük idő és történelem feletti mivoltában, de most megelevenedik egy sajátos történelmi pillanatban, sokszor napra, órára, sőt percre meghatározható időben. Ez az ige akkor a 2. zsolttár volt. Ez a zsolttár népekről, királyokról beszél, akik fellázadnak Isten ellen. De minden igyekezetük, minden lázadásuk hiábavalónak bizonyult. Bármennyire összedugják fejüket, bármennyit tanácskozzanak, semmit se tudnak Istennel szemben elérni. Ők már azt hiszik, hogy sikerült nekik elintézni a dolgot, de nemsokára be kell lássák, hogy lázadásukkal se tudtak mást elérni, mint hogy Isten ügyének előmenetelére munkálkodtak. Az egekben lakozó neveti, az Úr megcsúfolja őket.

Így reagál Isten az embereknek arra a próbálkozására, hogy megtiltsák a bizonyágtételt. Mert ebben a 2. zsolttárban az Úr az Ő szorongatott és üldözött népét kacagásra, nevetésre, örvendezésre hívja. Nem azért örülhet és kacaghat Isten népe, mert a helyzet megváltozott volna, hiszen az ellenség ellenség marad, mindig támad és mindig veszélyt jelent. Az ellenség nem tehet mást, mint tanácskozik az Úr és népe ellen. Roszszabb esetben dühöng, fenyegetőzik. De az egekben lakozó nevet és vele együtt nevethet az Ő népe is. Ez a nevetés végighangzik az egyház kétezer éves történetében minden üldöztetés, megpróbáltatás, sőt vértanúság közepette is. Ahol Isten gyermekeit üldözték vagy üldözik, ott a második zsolttár nevetése egyre hangosabban hangzik. Ez a nevetés felhangzott Néro arénaíában, amikor a keresztyéneket oroszlánok elé vetették, de felhangzott máglyákon, bitófákon, börtönökben is. Isten népe mindig tud nevetni, ha látja hatalmas Urát. Márpedig őt minden körülményben látni lehet, mélységben és magasságban egyaránt. Isten Szentlelkének hatalmas csodája, hogy mi mindig és minde nélkül nevetünk, ahol látjuk Istent, a golgotai keresztet, a nyitott sírt, a menny dicsőségét.

Miután ezek a tanítványok megértik ennek a zsolnárnak személyes és aktuális üzenetét, három dolgot kérnek Istentől, és mind a három rendkívüli. Az első: tekintsz az ő fenyegetéseikre. A Szentírás nyelvén „tekinteni” mindig azt jelenti, hogy kegyelmesen fordulni valaki felé. Ez a kérés azért csodálatos, mert ezek az emberek először is nem a maguk biztonságára, nem a maguk megmenekülésére, hanem az ellenségeikre gondoltak. Azt kérik, hogy Isten szabadítsa meg az ellenséget a dühöngéstől, a vak fenyegetőzéstől és a tehetetlen haragtól. Az ellenség még jobban rá van szorulva a szabadításra, mint ők maguk. Az ellenségnek még jobban szüksége van arra, hogy Isten kegyelmesen nézzen rájuk és könyörüljön rajtuk. Az ő életükben megvalósult az, amit Jézus a Hegyi Beszédben kért tőlük: szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, akik titeket átkoznak, imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket.

Csak a második kérésükben kezdenek el magukért is imádkozni. De most se a maguk biztonságáért imádkoznak. Nem jön hogy higgyünk a fülünknek, amikor azt halljuk, hogy azért imádkoznak, hogy hághassák át a tilalmat, hogy teljes bátorsággal szólhassák Isten beszédét. Szinte odakiáltjuk nekik: hát eszeteknél vagytok, hát nem gondoljátok meg, hogy mit kérték, hisz így fogságot, üldöztetést és végső soron vértanúságot kérték?

Harmadsorban már gondolnak arra, hogy Isten az Ő népéért csodákat is véghez tud vinni, ahogy például kettéválasztotta a Vörös-tengert, gondoltak Jézusra, aki oly sokszor megmentette az övéit. A tanítványok nem megsemmisítő tüzet kérnek, hanem gyógyulást, bűnbocsánatot és megtérést kérnek ellenségeik számára. Mennyire igaz ez az imádság. Mennyire meg kellene gyógyuljon ez az ellenség. Itt az a döbbenetes, hogy ez az ellenség nem a pogányok közül való, hanem Izráel fiai közül. Itt az a lehetetlen helyzet állt elő, hogy Izráel üldözi Izráelt. Itt Izráel vált pogánnyá, Izráel fogott össze a pogánysággal, Izráel vénei fogtak össze Pontius Pilátussal. Itt az a rettenetes dolog történik, hogy Izráel harcol Jézus ellen. Itt nem arról van szó, hogy az ateisták, a templomkerülők harcolnak az egyház ellen, hanem „az egyház” harcol a tanítványok ellen. Isten nevében harcolnak Jézus ellen. Igen, itt látjuk azt a nagy igazságot, hogy nemcsak a világnak van szüksége megtérésre, bűnbánatra, gyógyulásra, hanem sokkal inkább az egyháznak is. Isten őrizzen minket ilyen helyzettől, amikor az egyház harcol az egyház ellen, mert az egyháznak az a küldetése, hogy a Sátán és a bűn ellen harcoljon. Az egyházban ne egymás ellen, hanem egymásáért, az Úrért, a népünkért, Isten országáért harcoljunk.

Isten meghallgatta ezt az imádságot, a föld is megmozdult, beteltek Szentlélekkel és bátorsággal szólta Isten Igéjét. Feltevődik a kérdés: miért nem mozdul meg most a hely, miért nem mozdul meg az egyházunk, miért nincs lelki ébredés, miért marad minden mozdulatlan? Pedig imádkozunk és prédikálunk, és mégsem mozdul meg semmi.

Mindezek után csak egyet mondhatunk: az Úr könyörüljön rajtunk, töltsé ki reánk Lelkét, hogy ne essünk kétségbe, tudjunk hinni, tudjunk ígét kapni, tudjunk ellenségeinkért is imádkozni. Bárcsak Isten tudna mozgásba hozni minket. Azzal kezdtük az igehirdetést, hogy Isten országának építése nem könnyű és nem egyszerű, de nem is lehetetlen feladat. Megmarkolhatjuk mi is a vakolókanalet és beilleszthetünk egy téglát a falba. Higgyünk hát és cselekedjünk! Ámen.

Valaki érintett engem...

Alapige: Lukács 8,40–48
Bibliailvasás: Ézsaiás 53,1–7

1. Az igénk azzal kezdődik, hogy a visszatérő Jézust örömmel várja és fogadja a sokaság. Jézus a tanítások, a csodatételek világából tért vissza a hétköznapokba. A sokaság azért várta és fogadta Őt örömmel, mert ráéreztek arra, hogy a mindennapok gondjai és nyomorúságai között nincsenek egyedül. Van valakijük, aki segít azokat elviselni, megoldani. Ritkán olvassuk azt az evangéliumokban, hogy Jézust örömmel várták és fogadták az emberek. Jézust az emberek inkább tartózkodással, fenntartásokkal szokták fogadni. De most örömmel fogadták! Az öröm a reménység hordozója! Örömmel azok várták, akik felismerték benne a segítőt, a nehézségek megoldásának egyetlen lehetőségét. Akik felismerték azt, hogy Jézus erős Isten, akinek ereje által meg lehet gyógyulni, új életet lehet kezdeni! Jézust, a testté lett Igét, ma is csak azok várják örömmel, akikben megvan ez a reménység, hogy Jézus kezébe nyugodtan letehetik életüket!

Igénkben Jézus újabb csodatételek és gyógyítások felé indul. Ezen az úton jön szembe vele egy kétségbeesett ember, Jairus, akinek a gyermeke halálán van. Az apai kétségbeesés és fájdalom Jézus lábaihoz hull és megtartásért könyörög. Jairus mint zsinagógai főember emlékezhetett a karácsonyi angyalok jelenésének történetére, akik azt hirdették a pásztoroknak, hogy Jézusban „született néktek ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus a Dávid városában!” (Lk 2,11) Jézus Megtartó! A legrágább földi kincsét elveszíteni látszó apa a Megtartóhoz megy és megtartásért könyörög!

Életünk igazi öröme lehet felismerni azt, hogy életünk nehézségei, megpróbáltatásai között Jézus Krisztus a mi Megtartónk ma is! Az Ő ereje szükséges a mi erőtlenségeink között, a mi megtartásunkhoz. Mi hogyan vélekedünk erről? A mában ki számunkra Jézus Krisztus? Ha felismerjük azt, hogy Jézus a mi életünk Megtartója, akkor nem hiába hallgattuk az Igét. Akkor nem volt hiábavaló a mi prédikálásunk és a mi hitünk. Akkor nem homokra, hanem kősziklára építettünk!

2. Jairus háza felé menve sokaság követte Jézust! Valószínű, hogy nagy lehetett ez a sokaság, mert azt olvassuk az igében, hogy valósággal szorongatta a sokaság Jézust. Kik ezek a „követők” és „szorongatók”, akik tolonganak Jézus körül? Ezek a kíváncsiak, a szenzációhajhászok, a könnyen lelkesedők! Akik látni, hallani akarnak valami érdekeset, hogy aztán élményként továbbadják, elmesélik a látottakat, a hallottakat. S miután kilelkesezték magukat, továbbállnak új szenzációt keresve!

A tolongás a látni akarás vágya! Jézust az emberi látni vágyás mindig az élet legnehezebb dolgai elé állította. Nyisd meg a vak szemeit! Szólaltasd meg a némát! Állítsd talpra a bénát! A halál kapujából hozd vissza a beteget! Látni akarjunk! Nemcsak Jézus korában voltak ilyen követők, szorongatók, tolongók, hanem napjainkban is előfordulnak ilyenek Jézus körül!

A jobb élet reménységét ígérő forradalom után divatos lett vallásosnak lenni! Ennek a vallásosságnak látható jelei voltak. A templomok megteltek „új” hívekkel, akik miután nem hallottak és nem láttak semmit abból, ami az igehirdetésben történik, s ami kívülről a mindennapi életre, a szenzáció hiánya miatt rendre kimaradtak a templomból! A politikai rendezvényeket elmaradhatatlanul valamilyen egyházi szertartás követte... Az utcákon tartott röpgyűlések alkalmával a sokaság letérdelve, a hangos bemondó vezény-

letére mondta az Úr imádságát! Ezeket a megnyilvánulásokat láthattuk a tévé képernyőjén vagy élőben egyaránt! Nincs ebben semmi rossz vagy elítélni való. Csak tisztán kell látnunk azt, hogy ez nem azonos Jézus követésével!

A ma emberének nem Jézus körüli tolongókra van szüksége, hanem igazi Jézus-követőkre, akik életvitelükön keresztül fel tudják mutatni az életükben élő és ma is munkálkodó Jézust! Erre figyelmeztet Pál apostol: „A teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését.” (Róm 8,19) Ma arra vár a világ embere, hogy a Jézust követők szavain és tettein keresztül, Jézus Krisztus szeretete érkezzon meg a másik emberhez!

3. A tömeg közt van valaki, akit nem a kíváncsiság visz Jézus közelébe, hanem a nyomorúság, a betegség. Nem a szenzáció látása, hanem a szenvedés vezet lépteit Jézus felé! Egy beteg asszony ez, egy gyógyulni akaró személy, aki mindent megpróbált már gyógyulása reményében. De nem adta fel! Hallhatott Jézus gyógyításairól, vagy találkozhatott gyógyultakkal, akik bizonyosságot tettek arról, hogy Jézus gyógyító erővel megáldott személy. Reménység ébredt szívében, amely Jézushoz vitte őt az ő nyomorúságával.

Jézushoz így is lehet közeledni! Önmagunk erőfeszítéseit feladva, a csődöt mondott emberi okoskodástól, ügyeskedéstől elfordulva: reménységgel! Milyen áldott elindulás Jézus felé az, amikor az életünk mélypontjain életre kel bennünk a reménység, amit egyik hitvalló énekünk így fejez ki: „Egyedüli reményem, oh, Isten, csak Te vagy...” (331. ének) A reménység a hit hordozója! A beteg asszony reménységéhez társult a hite is, amely vallotta: egyedül Jézus tud meggyógyítani! Csak hozzá kell menni! De az asszony lelkében megszólalhatott a kétely, amely akadályként állta el útját, amely elnémította ajkát! Hogy menjek én oda és hogyan mondjam el a nagy sokaság előtt az intim jellegű betegségemet!? Bizonyára a szerénysége, de leginkább a szemérmessége akadályozhatta meg ebben!

A mi életünkben is így van ez! Miután felismerjük, hogy bűneinknek köszönhetően beteg az életünk, és felismerjük azt is, hogy rajtunk egyedül csak Jézus segíthet, akkor megtorpanunk, és azt mondjuk: hogyan álljak Jézus elé imádságomban, s hogyan mondjam el azt, hogy a lelkem tele van gyűlölettel és önzéssel? Hogyan mondjam el, hogy a pénz iránti szeretetem erősebb bennem, mint az Isten iránti szeretetem? Hogy mondjam el, hogy az Ő követésének vágya rég kihullott az életemből? Szomorú és lehangoló kérdések ezek, mert igazak! De mégis jó, ha ilyen hangok szólalnak meg a lelkünkben, és ha ilyen kérdések rajzanak ki belőlünk. Mert azt jelzik, hogy irányt változtatott a gondolkodásunk és ennek következtében irányt fog változtatni az életünk is! Vagyis elindultunk az önvizsgálaton keresztül a bűnbánat útján! S amilyen mértékben megbánjuk bűneinket, azzal egyenes arányban erősödik bennünk a Jézus Krisztusba vetett hitünk. A megerősödött hit pedig mindig cselekszik. A beteg asszony Jézus közelébe férközik és megérintette Jézus ruháját. Kezének ebben az érintő mozdulatában mutatkozott meg a gyógyulást kereső hite! Nem a tolongás, hanem az érintés a megtartó hit!

Bár nagy volt a tolongás és zsúfoltság Jézus körül, Jézus a beteg asszony hittel teli érintését észrevette, mert azt mondta: valaki érintett engem, „mert erő származott ki tőlem!” Itt akar rávezetni minket az ige annak a meglátására, hogy a Jézus körüli tolongás még nem az Ő követése, az egymás szorongatása még nem az Ő érintése. Az érintésben benne van az a boldogító hit, hogy a nyomorúságunkban az Úrnál van a megoldás, a segítség, a gyógyulás!

A beteg asszony meggyógyult Jézust érintő hite által! Jézus igazolja az asszonyt: „A te hited megtartott téged!” A hit gyógyító, megtartó erő!

És milyen öröm, hogy a gyermekéért hittel könyörgő apa, Jairus is visszakapta a halálból gyermekét! Mindkét történet a hit győzedelmes erejét hirdeti. Életünk nehézségei, nyomorúságai idején hitünkkel érintsük Jézust! Ő ami Megtartónk is! Ámen.

S. Réti Katalin
Szabadka

A szívárvány (Isten szövetsége a világgal)

Alapige: 1Mózes 9,12–17
Bibliolvasás: 1Mózes 8,15–22; 9,1–17

Az előttünk álló nyári időszakban olyan ószövetségi történeteket szeretnénk átismertetni, melyek mindannyiunk számára elég ismerősen csengenek. De mégis hiszem, hogy van újabb és újabb mondanivalójuk számunkra, bár mi sok ezer évvel később élünk, mint ezek az emberek, akikről itt szó van. Valaki egyszer azt mondta nagyon találóan, hogy a Biblia, Isten szava se nem antik, se nem modern, hanem örök. A benne leírtak valahogy nem mennek ki a divatból, nem lepi be őket a por. Két héttel ezelőtt két testvérnek, Káinnak és Ábelnek a történetét hallhattuk. A két testvér versengéséről, féltékenységről és a rossz megoldásról a végén hallottunk, amikor felgyült indulatában az egyik megöli a másikat. Mennyi mindenre figyelmeztet Isten bennünket akár csak ezen az egy történeten keresztül is, hogy ne ilyen végzetesen alakuljon a sorunk. Lehet másképp is! De minden más ószövetségi történet nagyon sok üzenetet, bölcsességet, tanulságot hordoz, úgyhogy bátorítok mindenkit, hogy kezdjük el őket otthon újra elolvasni.

Mai történetünk ott kezdődik, amikor vége az özönvíznek. Elmúlt a nagy veszély. Isten szól a bárka lakóinak, hogy végre kijöhetnek belőle, mert már van szárazföld. Szinte magunk előtt látjuk Noé családját és a különböző állatokat, amint ugrándoznak, futkároznak, szívják a friss levegőt és örülnek, hogy véget ért a megpróbáltatás. Nem véletlenül létezik az úgynevezett tengeri betegség, ami azt jelenti, hogy van, akit kínzó rosszullét fog el, amikor nem érez stabil földet a lába alatt, hanem csak azt érzi, hogy minden mozog, imbolyog alatta. De az életben is van úgy néha, hogy valahogy nem érzünk stabil talajt a lábunk alatt, mert valami talán elveszett, felbomlott valahogy az egyensúly, minden össze van zavarodva bennünk és körülöttünk. Ilyenkor talán mi is úgy érezzük, hogy egy bárkában evezünk a nagy vizek felett. Egy bárkában, aminek csak felfelé, az égre van ablaknyílása és nem tudjuk igazán, hogy merre is haladunk, merre is vezet Isten, mit is akar Ő kihozni a végén az egészből. Valahogy így volt Noé és az állatok is. Nem tudták, hogy meddig tart pontosan az özönvíz, a veszély. Csak bíztak, hogy Isten kormányozza a bárkát és egyszer csak kikötnek majd a szárazon, a stabil földön. Sokszor nekünk sem marad más, csak a bizalom, csak a remény Istenben, hogy nem tart örökké az özönvíz. Ezeket az időszakokat bizony nem könnyű átvészelni, ezért is volt Noé első cselekedete az özönvíz után, hogy oltárt épített Istennek és megköszönte, hogy megtartotta őket. Nem magának épített először házat, nem az állatoknak. Nem fogtak hozzá semmiféle munkának addig, amíg meg nem köszönték Istennek, hogy megmenekültek. Bizony ez az, amiről mi, emberek sokszor elfeledkezünk: oltárt építeni, köszönetet mondani Istennek. Sokszor talán magától értetődőnek vagy szerencsének tartjuk, hogy elmúlt a veszély a fejünk fölől, hogy elült a vihar, hogy meggyógyultunk, hogy gyermekünk vagy unokánk születik, hogy van, aki szeret és gondos-

kodik rólunk, hogy bennünket még nem érintettek árvizek vagy viharok, hogy van tiszta ivóvizünk ebben a nagy hőségben és még 1000 más dolgot sorolhatnánk. Pedig semmi nem véletlen. Bizony annyi mindenért el kellene mondanunk naponta: *köszönöm, Istenem*. Igen, ilyen egyszerűen, de szívből jövő rövidke kis imádsággal is lehet oltárt építeni az Úrnak. Néha arra gondolok, hogy talán Isten azért is enged meg nagyobb próbákat az életünkben, hogy közelebb vonjon magához. Hogy megtanítsa hálát adni neki. Hogy miután elmúlt a veszély, megtanítsa kimondani, hogy köszönöm Uram, ezt neked, és egyedül neked köszönhetem. Valaki egyszer azt mondta szellemesen, hogy zuhanó repülőgépen nincsenek ateisták. Ott mindenki a jó Istenhez kiált segítségért. De ezt kellene igazán megtanulnunk, hogy ha elmúlik a zuhanás, akkor se feledkezzünk meg róla, hogy ki is őrzött meg bennünket.

Olyan gyönyörű, amikor azt olvassuk, hogy Isten megérzi a jó illatot, ami az oltárról száll felé. Meghatódik. Jól esik neki a köszönet – így is mondhatnánk ezt emberi szavakkal. Megáldja Noét és családját, és tesz egy nagy ígéretet: víz által, az ember gonoszsága miatt soha többé nem fogja elpusztítani az élővilágot. Azt olvassuk, hogy szövetséget, szerződést köt, nemcsak Noéval, az emberekkel, hanem a földön élő minden élőlényel, hogy Ő ehhez az ígéretéhez tartani fogja magát és ennek jele, jelképe a szivárvány lesz. Ilyen csodálatos természeti jelenséget kitalálni, megtervezni, amilyen a szivárvány, csakis Isten tudott. Vajon eszünkbe jut-e Istennek ez az ígérete, amikor meglátjuk a felhők között?

Olyan csodálatos átgondolni, hogy Isten békességet, szövetséget kínál az embernek, és nem háborút vagy pusztulást. A galamb csőrében az olajfaággal, a szivárvány mind a mai napig a béke jelképei. Mégis, miért hallunk manapság egyre több pusztító árvízről, szökőárról és egyéb kisebb vízi katasztrófákról? – tehetjük fel a kérdést. Vajon mégis lesz egy újabb özönvíz? Vajon Isten meggondolja ígéretét, amit egykor Noénak tett? Egész biztos, hogy nem! Isten minden ígéretéhez tartja magát, Ő stabil pont. Ő nem változik. Ő tegnap és ma és örökké ugyanaz marad – mondja róla a Szentírás. De gondoljunk csak végig, hogy vajon elég-e, hogyha egy szövetséget, egy szerződést csupán az egyik fél tart meg, a másik pedig komolytalanul veszi, vagy éppenséggel felrúgja? Ugye, akkor az a szövetség veszélybe kerül?! Valahogy így van ez az emberrel is. Hisz azt olvassuk, hogy Isten azt a megbízatást adta az embernek már a kezdet kezdetén, a teremtéskor, hogy úgy uralkodjon az élővilágon, az Édenen, ami magyarul azt jelenti, hogy Gyönyörűség, hogy közben **őrizz** és **művelje** azt. Ez a föld, ez a fészek, ahol élünk, Gyönyörűség volna. Isten annak szánta, mind-mind azért teremtette a virágokat, a sokfajta gyümölcsöt, a szőlőt és levét, az állatokat és minden mást, hogy az ember jól érezze magát, hogy az ember segítői legyenek ezek az élőlények. De az ember nemcsak a másik ember ellen fordul, nemcsak Káin fordul Ábel ellen, hanem a természet ellen is fordul, ami pedig semmit nem ártott neki: kivágja a sok fát, pazarol, mohó, minél többet és többet akar, azt is, amire nincs is igazán szüksége. Eldobálja szemetét az erdőkből, az út mentén. Élvezetből, sportból állatokat öl. Az arany utáni éhsége miatt ciánt juttat a vizekbe és elpusztítja a halakat. A génekkel manipulál és „Istent próbál játszani” Majd amikor a természet mindez ellen fellázad és árvizek lesznek és szélsőséges időjárás, akkor az ember kétségbeesik és Istent hibáztatja. Pedig a szövetséget az ember szegte meg. Mi szegjük meg. S hogy mit tehet a hívő ember? Azt, hogy nemcsak az emberi életre vigyázunk, hanem arra a fészekre is, amit Isten adott nekünk. Mert nincs más. Mert Isten ezt is számon kéri tőlünk. Valaki egyszer nagyon szellemesen azt mondta: *Állítsátok meg a Földet, le akarok szállni róla*. Sajnos, nem lehet leszállni róla. Nincs más életterünk. A Teremtő ezt adta nekünk. Ezt kell megőriznünk. Rám mindig nagyon csodálkozva néznek a szabadkai tejpiacon, amikor már előre mondom, köszönöm, nem

kérek műanyag zacskót, mert 100 év múlva sem bomlik le a földre, és rengeteg van már belőle otthon. Ezek nagyon kicsi dolgok. Mégis oda kell figyelniük rájuk és gyermekeinket, unokáinkat is így kell nevelniük. Hogy ne csak azt tudják a szívárványról, hogy milyen szép, hanem azt is, hogy mire kötelez minket ez a szövetségi jel!

Mire tanít hát Isten ezen a történeten keresztül? Ismételjük csak el a végén...

1. Először is: Nemcsak özvénz van, hanem bárka is, megmenekülés is.
2. Másodszor: Bizalmat ébreszt Istenben, aki láthatatlanul, de ott van a kormányrúdnál. Nincsenek vak véletlenek.
3. Tudok-e oltárt építeni Istennek? Tudok-e hálás lenni? Meg tudom-e köszönni ajándékait?
4. Isten szövetséget kötött az emberrel, de az ő szövetsége csak úgy jut érvényre, ha mindkét fél betartja azokat. Igyekezünk betartani!
Ámen.

A testvérem

A napokban járt nálam egy fiatal ember. Elmondta, hogy az elmúlt napokban élete mélypontjára került, a megőrléstől való félelem foglya volt. Dermedten és egész testében reszketve ült kis, bérelt szobáscskájában, s már-már az öngyilkosság gondolatával foglalkozott, amikor becsöngetett hozzá a bátyja, s ezzel lépett be: – Nyugtalan voltam miattad, el kellett jönnöm. Mi van veled? – S a testvéri szeretetnek ez a mozdulata és kérdése elég volt, hogy kiemelje öccsét a halálos mélypontról. Mert az úgy érezte: őrizője kell hogy legyen a testvérenek...

– Képzeljétek – mesélte egy fölháborodott asszony barátnőinek –, férjem kabátjában találtam egy marék pénzesutalványt, s kiderült, hogy minden hónapban kétszáz forintot küld a testvérenek. Mikor felelősségre vontam, hogy tehet ilyet, amikor mi sem dúskálunk az anyagiakban, egyszerűen csak azt válaszolta: A testvérem! Mondjátok – fordult barátnői felé, szinte magából kikelve – érv ez? A testvérem!...

Csak tovább kérdezem – feleljen mindenki magában erre a kérdésre úgy, ahogy tud: – Érv ez? A testvérem!

Az egyik strandon feltűnt egy vézna, serdülő kislány, aki egész nap ölében, vagy a nyakában hurcolta béna lábú öccsét. Valaki résztvevően megkérdezte tőle: – Nehéz, aranyos? A válasz ennyi volt: – A testvérem... Így is mondhatta volna: nehéz, vagy: nagyon nehéz – de csak ennyit mondott: – A testvérem!

Gyökössy Endre

Prédikáció tanévkezdésre

Péter Miklós József

Kolozsvár

Kérdés tanév kezdetén

Alapige: János 5,6b

Alig fejeződött be az érettségi, ahol annyi dolgot kérdeztek a szóbeli vizsgákon! Írásbelin pedig, még ha olyan lapot kaptunk is, hogy csupa állítás szerepelt rajta, a mi feladatunk annak a megállapítása volt, hogy melyik válasz tartalmazza az igazságot. Azután a felvételi megmérettetés következett: számbavették a kérdezők, hogy mire emlékezünk szerves vegytanból, bonctanból és élettanból. Orvostanártól a pályaválasztással kapcsolatban kaptunk kérdéseket, a lelkipásztor-tanár pedig teljesen váratlan, meglepő módon faggatott az életünkről.

Úgy látszik, nem ért véget a kérdés-sorozat, ha azzal kell kezdenünk a tanévet, hogy az Úr Jézus is kérdez tőlünk valamit. Megkérdezte a Betesda-tó partján harmincnyolc éve gyógyulásra váró betegtől, hogy akar-e meggyógyulni? Hogy lehet olyat kérdezni, amire csak egyetlen, mindenki számára nyilvánvaló válasz létezik? Miért lett volna ott, ha *nem akart volna* meggyógyulni?

Biztos vagyok benne, hogy *Ti ezekkel a szavakkal* soha nem fogjátok feltenni a kérdést vérnyomás-mérés közben a rendelőben, kötözéskor a sebészetben, súlyos beteg ágya fölé hajolva. De betegséget megelőző, bajt megállapító, kezelő, ápoló, gyógyító szolgálatotok mégis az Áldott Orvoséhoz hasonló kérdés feltevése lesz. Mert a gyógyuláshoz sohasem elegendő a sebészkes, a gyógyszer, a kímélő életmód. Ha élethez ragaszkodó akaratáról, gyógyulásába vetett reménységéről lemondott a beteg, könnyen válik hiába-valóvá a leggondosabb kezelés, gyógyítás, ápolás szolgálata. A beteget Isten akarata állítja talpra a *ti hivatástudatotok és az ő engedelmessége felhasználásával!* Vigyázat: el ne mulasszátok mindazt megtanulni, amire elméleti és gyakorlati órákon annyi sok lehetőségek nyílnak, és amiből minden szükséges és fontos lesz! Vigyázzatok: soha ne feledjétek, hogy a rátok bízott betegeket nem nektek szolgáltatta ki balsorsuk, hanem *titeket rendelt testvéri szolgálatukra* mindannyiunk mennyei Atyja!

A betesdai beteg furcsa választ ad Urunk kérdésére. *Nincs emberem!* – mondja. Az ő életéből éppen a ti személyetek, a ti szaktudásotok, a ti cselekvésetek, a ti felelősség-tudatotok, a ti szeretetetek hiányzik. És tudjátok, hogy hány ilyen beteg van, és tudjátok, hogy hány ilyen beteg vár reátok?! Nem csak a nyugati világ álomszép egészség-biztosító törvényeivel agyonkényeztetett igényes betegek, nem csak a többlétszolgáltatást úri módon megfizető, de ápolóikat hisztérikus kegyetlenséggel megdolgoztató betegek várnak – túl egy-két országhatáron –, hanem a betesdai tó partján harmincnyolc vagy *ötvennyolc* vagy *nyolcvanhárom* éve segítőkész emberükre, egy kis emberségre, egy emberséges törvényre várók sokasága...

Ha tudta a betesdai beteg, hogy *nincs embere*, egymaga pedig képtelen belépni a tóba abban az áldott pillanatban, amikor a hófehér angyalszárny – a ti szolgálati köpenyeteknek a szánya – felkavarja és gyógyítóvá teszi a tó vizét, miért feküdt ott harmincnyolc éve? Mire várt? Mit remélt? Hogy mit kapott: tudjuk mindannyian. Csodát. Nem várt csodát. Nem remélt csodát. Gyógyulást. Életet. Kegyelmet. De hitt benne? Számított rá? Meggyötört lelkébe nem látunk bele teljesen. A remény elvesztésének is vannak fokozatai. A fásultságnak is, a lemondásnak is. Az Úr Jézus azért kérdez, hogy végre

számot adj róla: melyik pillanatában vagy a még fel nem adott reménynek, a kételkedő bizonytalanságnak, a semmivel sem törődő kiábrándultságnak, vagy éppen a nyomorúsággal való beteges dicsekvésnek.

Engem az sem lepne meg, ha a betesdai betegről bebizonyítaná a lélektan valamelyik szakembere, hogy *egyenesen élvezte* a helyzetét. Valljuk meg őszintén: ha évek vagy évtizedek alatt sorozatosan ér mellőzés vagy hátrányos megkülönböztetés, harcra erőtlensül még jól is esik dicsekedni mártírságunkkal. Vajon tényleg felesleges feltenni a kérdést: „Akarsz-e meggyógyulni?” Vajon tényleg csak egyetlen válasz lehetséges?

Pusztában vándorló népétől megkérdezte Isten: akartok kigyógyulni a rabszolgaságból? Nem azt felelték a zsidók, hogy igen. Azt mondták: Egyiptom húsos fazekai mellett jobb volt. Órarendje volt annak, ahogy a moslékot a csajkánkba öntötték, órarendje volt a hátunkon csattogó korbácsnak, de megbízhattunk abban, hogy minden nap azonos órájában kimérik porciónkat az ételből is, a verésből is. Nem nekünk kellett fejünket törni, hogy mit főzzünk, hová állítsuk sátrunkat, miből építsünk kőházat, mivel veszünk be földünket. Gondolkoztak mások helyettünk, nekünk kényelmesebb volt a fejlődés nélküli engedelmesség.

Megkérdi Isten attól a többmillió közösségtől, amely létét a hazugságra, gyarapodását a lopásra építi: nem akarnátok kigyógyulni a becstelenség betegségéből? Határozott *nem* a válasz: amíg vannak a világon naiv emberek, akiket még félrevezethetünk, amíg vannak helyettünk is dolgozók, akik eltartanak – mi értelmel volna életmódot, fel fogást változtatni?

Megkérdi Isten attól a közösségtől, amely feje tetejére állított minden erkölcsi mércét: nem akartok meggyógyulni? Hogy többé ne a tömeggyilkost nevezzétek ki nemzeti hőssé, és ne a kiszemelt, de az elkövetők ügyetlensége folytán életben maradt áldozatot ítéljétek el? A válasz: határozott *nem*: amíg a gyűlölet fegyvere biztosan áll a mi kezünkben, addig miénk a hatalom, de a dicsőség is!

Ma éjjel odaült az Úr Jézus egy beteg lelkipásztor kórházi ágya mellé. Van olyan lelkipásztor, akinek hosszú évek után is emlékezetes marad egy-egy prédikációja. Van olyan, akire deresedő fejjel emlékeznek: milyen jó volt gyermekkorunkban az ő szívhez szóló magyarázatait hallgatnunk a vallásórán! A mi beteg lelkipásztor testvérünknek egész életében legáldottabb szolgálata a betegágyak mellett elhangzó vigasztaló szavak voltak. Fáradhatatlanul járta délutánonként a gyülekezet öregjeit, szenvedőit. Amint a nyugdíjkorhatárt elérve megvált a mindennapi szolgálattól, rajta is úrrá lett a betegség.

Az Úr Jézus ma éjjel odaült kórházi betegágya mellé. Megkérdezte őt is: *Akarsz-e meggyógyulni?* Fáradtan intett erőtlenséggel néma *igen*-t, és akkor az Úr Jézus Krisztus megfogta a kezét, és átvitte oda, ahol nincs többé fájdalom és félelem, sem dicsekvés, sem megalázás, csak örökkévaló béke és az Úrban való öröm.

Ezt az ige hirdetést nem tudom ilyen mindent lezáró, minden bizonytalanságra végleges, biztos megoldást hozó válasszal befejezni. Az Ige mai szava kérdőjelet hordoz a végén; a kérdés mindnyájunkhoz szól. Urunk, a kérdés feltevője mindannyiunktól feleletet vár. Akarunk-e meggyógyulni? Akarunk-e reménységben Vele mindent újrakezdeni? Akarunk-e mostantól másként élni; szépen és hasznosan? Ő kérdez, mi feleljünk Neki egész életünkkel! Ámen.

(Elhangzott 2003. szept. 17-én a Kolozsvári Református Asszisztensképző tanévnyitó istentiszteletén.)

Lectio continua

Tordai Tünde

Marosvásárhely–Kövesdomb

Sötétségben világosság

Kiáltst Istenedhez!

Alapige: Jób 5,1–7

Bibliailvasás: Zsoltárok 1

A felolvasott ígét megelőzően Elifáz szolt Jóbhoz, itt pedig folytatja beszédét és látomásának ecsetelését. Arról szól tovább, hogy az istentelen elvész, de aki Isten előtt meghajlik, az megszabadul. Jób is csak Istentől várhat segítséget.

Egy felszólítással kezdődik igénk: „Kiáltst csak!” Milyen sokszor engedünk ösztönösen is ennek a felszólításnak. Hányszor kiált az ember fájdalommal, keserúséggel, kétségbeeséssel, békétlenséggel a szívében. Kiáltunk a betegágyban, vagy éppen a betegágy mellett állva, kiáltunk a koporsó mellett, kiáltunk, ha veszteségek, nyomorúságok érnek, kiáltunk, ha emberek becsapnak, átvernek, ha ellenség vesz körül, ha nem találunk jóindulatra, kedvességre, szép és jó szóra embertársaink részéről, ha csak tüske az életünkben a felebarát, a családtag. Kiáltunk. De vajon kihez kiáltunk? Milyen közbenjárót keresünk? Sokszor emberekhez fordulunk segítségért, máskor a szentekhez, az angyalokhoz fohászkozunk. Nagyon sok ember elhunyt szeretteinek a segítségével és közbenjárásában reménykedik. Illés idejében, és még nagyon sokszor Izráel története folyamán, a nép Baált hívta segítségül. Olyan sokatmondó a Kármel-hegyi istenítéletben az a momentum, amikor Illés biztatja Baál szolgáit: „kiáltstok hangosabban, hiszen isten! Talán elmélkedik, vagy félrement, vagy úton van, vagy talán alszik, és felszerken...” (1Kír 18,27) És kiáltott a sokaság a néma bálványhoz. Olyan sokszor kiáltunk erőtlenséghez, néma bálványokhoz, holott így nem érkezik felelet kiáltásunkra. Csak akkor érkezik felelet kiáltó szavunkra, ha a kiáltást a megfelelő helyre címeztük.

Istenhez lehet, és Istenhez kell is kiáltani. Olyan sokszor biztatja maga Isten az ő népét: Kiáltst! A 2Mózes 22-ben arról olvasunk, hogy ha egyik ember a másikat, az erős a gyengét nyomorgatja, akkor Isten a gyenge segítségére siet. Az özvegyet, az árvát, a szegényt maga Isten védi: „...ha nyomorgatod azt és hozzám kiált, meghallgatom az ő kiáltását...” A 34. zsoltár 16. és 18. verseiben is ezt olvassuk: „Az Úr szemé látja az igazakat, és füle meghallja kiáltásukat... akik az Úrhoz kiáltanak, azokat meghallgatja.” Aki Istenhez kiált bajában, nyomorúságában, az megszabadul, meggyógyul, megmenekül. Az 50. zsoltár 15. versében azt olvassuk: „Hívj segítségül engem a nyomorúság idején! Én megszabadítalak, és te dicsőítesz engem.” Hogy kinek köszönhetően hívhatjuk az Urat segítségül, azt is a Szentírásból tudhatjuk meg. A Róma 8,15 szerint: „a fiúság lelkét kaptátok, aki által kiáltjuk: Abba, Atya!” Egyedül az Úr Jézus Krisztus érdeme az, hogy mi segítségül hívhatjuk az Urat, és mint Atyánkat szólíthatjuk meg. Papp Lajosnak van egy nagyon szép verse, a címe: Az én Miatyánkom. A szerző ebben a költeményben nagyon szépen kifejezi, hogy minden egyes helyzetben csak az az egyedüli megoldás, ha Istenhez fohászkozom, és őt hívom segítségül. Így szól egy részlete e költeménynek: „Mikor a szíved már csordultig tele, mikor nem csönget rád soha, senkise, mikor sötét felhő borul életedre, mikor kiket szeretsz, nem jutsz az eszükbe. Ó, lélek, ne csüggedj! Ne pusztulj bele! Nézz fel a magasba, reményteljesen. S fohászkozd: Miatyánk, ki vagy a mennyekben! / Mikor a magányod

ijesztően rád szakad, mikor kérdésre választ a csend nem ad, mikor körülvesz a durva szók özöne, átkozódik a rossz, erre van Istene! Ó, lélek, ne csüggedj! Ne roppanj bele! Nézz fel a magasba, és hittel rebed: Uram, szenteltessék meg a te neved! / Mikor beléd sajdul a rideg valóság, mikor az életednek nem látod semmi hasznát, mikor magad kínlódsz, láztól gyötörve, hisz bajban nincs barát, ki veled törődne! Ó, lélek, ne csüggedj! Ne keseredj bele! Nézz fel a magasba – hajtsd meg homlokod, s mondd: Uram, legyen meg a te akaratod! /...Mikor életedbe lassan belefáradsz, mikor hited gyöngül, sőt, ellene támadsz, mikor, hogy imádkozz, nincs kedved, sem erőd, minden lázad benned, hogy – tagadd meg 'Ót', Ó, lélek, ne csüggedj! Ne egyezz bele! Nézz fel a magasba, s hívd Istenedet! Uram! Segíts! S bocsásd meg vétkeimet!...”

Igen, Elifáz igazat szól. Ez az egyetlen lehetőség Jóbnak, de magának Elifáznak is, s nekünk, mindenkori szenvedőknek egyaránt. S erre érkezik a felelet. Szól a Mester, és szűnik a vihar: „...Bízzatok! Hisz én megígértem nektek! Pokoli hatalmak rajtatok erőt nem vesznek! Hűséges kis nyájam, én pásztorotok vagyok, s a végső időkig veletek maradok.”

Tovább így szól igénk: a bolondot bosszúság öli meg, az együgyűt, a balgát a heveskedés, a buzgóság veszti el. Mindez azért van, mert a bolond és balga ember nem számol Istennel, nem figyel Istenre, nem Lélektől vezetett ember. Sőt, a *bolond így szól az ő szívében: nincs Isten* (Zsolt 14). A bolond ember úgy véli, hogy ő intézheti sorsát, harcol, felöklel másokat és őt is felöklelik. Telve van az ilyen ember haraggal, indulatokkal, gyűlölködéssel. Házat épít, de nem ám sziklára, hanem homokra, fővényre. Van egy népi mondás, amely így szól: „az okos enged, a bolond szenved” – mennyire igaz ez a hit dolgaira nézve is. A bölcs ember enged Istennek, engedi, hogy Isten tanácsolja, vezesse életét. A bolond ember senkinek sem enged, még Istennek sem, s természetes, hogy ennek az engedetlenségnek aratja a gyümölcsét is, szenvedés lesz osztályrésze. A bolond gazdag példája is szemlélteti, mennyire nevetséges dolog terveket szőni úgy, hogy közben nem számolunk Istennel. Az öt okos és öt bolond szűz példázata azt szemlélteti, hogy kétfajta ember él ezen a földön. Az egyik várja az Urat, számol jöttével, készen áll a fogadására, az ostoba azonban mindezzel nem gondol. Sokszor az Isten nélküli ember nagyon tevékeny, buzgó, tesz-vesz, de nincs áldás az erőfeszítésein, hisz nem Isten Lelke vezet, hanem a maga eszére támaszkodik.

Távol van a bolond és balga ember fiaitól is a segítség – mondja igénk –, hisz az utódok hite az elődök bizonyosságtevésén épül fel. Isten a szülők kezére bízta a gyermekeket, hogy ne csak gondolják őket, hanem neveljék hitben és tegyék tanítvánnyá. Isteni kegyelem az, ha egy istentelen ember gyermeke, aki a családi hajlékban istenellenes nevelésben részesült, végül mégis megismeri az Urat, s átadja neki életét.

Azt mondja tovább az ige, hogy az istentelen, bolond ember fiait eltapossák a kapuban. A város kapuja az ószövetségi időben a bírások helye volt. Nem voltak bíróságok, mint manapság, ha valakinek peres ügye volt, kiment a város kapujához, ott ültek a vének, a város elöljárói, bírái, azok tettek igazságot a nép fiai között különböző peres ügyekben. Ruth könyvében is látjuk, hogy Boáznak ki kellett mennie a kapuba, ott dőlt el, hogy feleségül veheti-e Ruthot, vagy van közelebbi rokon, aki a sógorházasság értelmében erre igényt tart. A 127. zsolttár azt mondja, hogy ha valaki népes családjának, fiainak, leányainak körében megy ki a kapuhoz, más elbírálás alá esik, a bírák más szemmel néznek rá, úgy tekintik, hogy: ezt az embert Isten már megáldotta. Nem így alakul azonban a bolond és balga ember sorsa, aki nem az Istenben reménykedik. Ennek fiai megrontatnak támasz és segítség nélkül a kapukban.

Arról is bizonyosságot tesz a felolvasott igénk, hogy csupán Isten őrizheti meg életünket, javainkat és mindazt, ami a miénk. Az ókori keleten előfordult, hogy a vetést tövi-

sekkel vették körül, hogy az éhes vadállatok, vagy a portyázó beduinok el ne pusztítsák, el ne ragadják azt. Hiába azonban az elővigyázatosság, hiába a töviskerítés, ha az Úr nem őrzi az embert és javait. E tekintetben is csak Istentől várhatunk oltalmat, segítséget!

Végül, nagyon sokatmondó a **6–7. vers**: „Nem a porból támad a hamisság, és nem a földből sarjad ki a vész, hanem az ember maga szüli a vést, amelynek szikrái a magasba szállnak.” Ez azt jelenti, hogy nem sorsszerű velejárója az emberi életnek a szenvedés, hanem az ember maga idézi elő azt, maga hozza a saját fejére. Isten teremtségi tervében ez nem így volt, a bűnbe esett világ képe ez. Mindenki szeret gyönyörködni egy tábornótűz látványában. Csodálatos látvány, amint a parázsból a szikrák felfele szállnak. Képzeljük el, hogy ugyanígy száll felfele a földről a bűn, a szenny, a nyomorúság, a kiontott vér. A Sátán levettetett a mennyből, itt van a földön, s ameddig itt van, munkálkodik is. Vész, vihar, nyomorúság támad az emberi életekben, valahányszor engedünk a Kísértő csábításának, bajt hozunk saját fejünkre. Az ember gonoszsága az égre kiált, a kiontott vér az égre kiált, árvák és özvegyek panasza és könnyei felhatnak az égbe, s Isten szívét szomorítják.

Így van, amit Elifáz mondott, az egy kemény igazság, amelyet el kell ismernünk a magunk életére nézve is. Jób és mi mindnyájan csak Istentől remélhetünk segítséget, vigasztalást, megújulást, megmaradást. Böjti időben vagyunk. Úgy készülünk a húsvét áldott ünnepére, hogy vizsgáljuk meg őszintén szívünket az igaz Isten előtt, bűnbánattal boruljunk oda Urunk lábai elé, mert csak így tud Isten felemelni reménytelen állapotunkból. Adja Isten, hogy így legyünk Istentől vezetett emberek, s részesüljünk a bűnbocsánat kegyelmében. Csak Istenhez kiáltunk, benne bízunk, ahogyan egykor a kapernaumi főember bízott Jézusban. Ez a főember elment Kapernaumból Kánába, megtett gyalogosan mintegy 30 km-t, hogy megkérje Jézust, gyógyítsa meg az ő beteg gyermekét. Amikor pedig Jézus így szólt: a te fiad meggyógyult, akkor ez az ember annyira hitt Jézus szavában, hogy tovább már nem is unszolta. Nem kérlelte, hogy: de azért mégis gyere el, Jézus, hisz az a biztos, ha megnézed, reáteszed kezedet, akkor hiszem, hogy meg tudod gyógyítani. Nem, elég volt neki Jézus szava, elment békességgel a szívében. Sőt, még késlekedett is, nem indult haza, megvárta az éjszaka beálltát, s csak másnap délre ért nagy sokára az otthonába. Tudta, hogy odahaza minden rendben van, nem kell már sietnie haza. Tovább nem aggódott. Így higgyünk az Úrban, akinek van hatalma arra, hogy meggyógyítsa mind testünket, mind lelkünket, egész életünket. Ámen.

Gondviselő Isten az Úr!

Alapige: Jób 5,8–16

Bibliailvasás: Zsoltárok 69,14–22

Amint hallhattuk a felolvasott igeszakaszban, Elifáz tovább beszél Jóbhoz, meg akarja mutatni a mélységből a kivezető utat barátjának. Mondanivalója az, hogy Jób adja fel korábbi dacos magatartását, s bízza sorsát Istenre. Ebben, természetesen, benne kell lennie a bűnössége elismerésének is. Elifáz leírja Isten gondviselésének működését a világban, s biztosítja barátját afelől, hogy Istent a világ kormányzásában a jó szándék vezérli. Ő még a büntetést is áldásnak szánja.

„Hatalmas dolgokat művel Isten, kikutathatatlan csodákat” – hangzik az első megálapítás. Sokszor azon kapjuk magunkat hívő emberekként is, hogy várunk valami kézzelfogható, kitapintható csodára. A testi ember kerekedik felül bennünk, s Istent nem a hit szemével akarjuk megragadni, hanem a testi érzékszerveinkkel. Elfeledkezünk ilyen-

kor az olyan ígérről, „hitben járunk, nem látásban...”, „boldogok, akik nem látnak, és hisznek...” Sokszor jeleket kívánunk, akárcsak a hajdani farizeusok, vagy éppen Fülöpök vagyunk, akik noha megismertük az élő és feltámadott Urat, mégis így szólunk: „Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, és ez elég nekünk...” S eközben nem azzal van baj, hogy Isten nem ad napjainkban jeleket és csodákat, hanem azzal, hogy nekünk nincsenek csodalátó szemünk. Pedig ha egyszer felnyílik a szemünk, észrevesszük, hogy a legszürkébb hétköznapiak is telve vannak Isten csodáival.

Elifáz a továbbiakban felsorolja Isten csodáit, hatalmas dolgait, valójában gyönyörűen ecseteli, hogy hogyan is működik Isten gondviselése. Isten „esőt ad a föld színére, vizet bocsát a mezőkre...” Nem gondolnánk, hogy ez is csoda. Ahhoz, hogy tudjuk, mindez mit ér, csak át kell élnünk ezek hiányát. Az egyik modern dalszöveg így fogalmaz: „hogy tudd, egy pohár víz mit ér, ahhoz hőség kell, ahhoz sivatag kell”. Ha a tenger partján fekszel és melletted a buborékos ásványvizes palack, akkor mindennek az értékét lehet, hogy észre sem veszed. Így van az ember mindig! Egyiptomban a víznek vérré kellett változnia, hogy ráébredjenek az egyiptomiak, mennyit ér az. Illés idejében három évig nem esett az eső. De amikor Isten esőt bocsátott a föld színére, biztos, hogy kicsik és nagyok, öregek és fiatalok egyaránt átérték, megérezték azt, hogy isteni csoda részeseivé váltak. Víz nélkül nincsen élet. Az emberi test nagyobb része is vízből áll. Isten ajándéka ez. S ezen kívül kínálja Isten nemcsak a vizet, amit megiszunk, hanem az élő vizet, az üdvösséget, az örök életet is.

Tovább azt mondja az ige: „magasra emeli az alant levőket, a gyászolókat oltalmazza segítségé...” A **68. zsoltár** is erről beszél: „árváknak atyja, özvegyek védője az Isten...” Ez a bizonyosság fakad fel Anna ajkairól is, amikor Sámuel ajándékba nyeri az Úrtól: „Az Úr megöl és megelevenít, sírba visz és felhoz onnét. Az Úr tesz szegénnyé és gazdaggá, megaláz és felmagasztal. Fölemeli a porból a szűkölködőt, és kiemeli a szemétből a szegényt, leülteti az előkelőkkel együtt, és főhelyet juttat neki. Mert az Úri a föld oszlopai, rájuk helyezte a földkerekséget.” (**1Sám 2,6–8**) Olyan csodálatos megtapasztalni, hogy Isten a mi erősségünk, Ő a mi bajvívónk. Ő hadakozik értünk. Földi viszonylatainkban megszoktuk, hogy az erősek elnyomják a gyengéket, a hatalmasok uralkodnak, az emberek részvéttelenek egymás iránt. Isten azonban nem ember, Ő a gyengék, elesettek gyámoltója, a támasz nélkül levők támasza, szegények, özvegyek árvák oltalmazója. Benedek Elek hagyja örökül a fiának, de nemcsak neki, hanem az egész utókornak ezt a tanácsot: „Állj mindig a gyengék oldalára, az erősek pártján harcolni nem virtus.” De jó lenne megszívlelni ezt a tanácsot. A gyakorlatban azonban azt látjuk, hogy az erősek pártján állni biztonságosabb, jövedelmezőbb. Csak ritkán teszünk másként. Mennyire megfélemezünk arról, hogy Isten a mi erősségünk, mindnyájan az ő kezében vagyunk.

„Meghiúsítja a ravaszok terveit, nem alkot a kezük maradandót. Saját ravaszságukkal fogja meg a bölcséket, és a cselszövők tanácsa megdől” – mondja tovább ígénk. Ne gondolja senki azt, hogy Isten előtt el van rejtve az ő útja, az ő szándéka, az ő célja, az ő gondolata. Az embereket be lehet csapni, Isten azonban jól látja, mi van a szívünkben. Jákób, akinek a neve is azt jelenti: csaló, becsaphatta atyját, testvérét, de Istent nem lehetett becsapni. Amikor a Jabbók révénél Jákób tusakodott az Úrral, valószínűleg sok mindent le kellett tennie, sok mindent meg kellett vallania, hogy végül Jákóbból Izráel lehessen, és olyan ember lehessen, aki küzdött Istennel és emberekkel, és győzött. Nos, aki magát bölcsnek hiszi, az balgatat Isten előtt. Isten visszajára tudja fordítani a terveket, a ravaszságokat. József példája szemlélteti ezt a legszebben. Testvérei gonosz terveket ellene, de Isten a gonoszt jóra fordította. Aztán eljött a pillanat, amikor a testvérek álltak kiszolgáltatottan József előtt. Úgy tartja a népi bölcsesség, hogy: „Aki más-

nak vermet ás, maga esik bele”, és „Isten nem ver bottal” Aki gonoszt cselekszik, számíthat rá, hogy előbb-utóbb utoléri Isten keze. De aki Istenben bíz, az oltalmat nyer nála a csalárdsággal, a gonosszággal, az álnoksággal szemben. Az **Efészusbeliekhez írt levél 4. fejezetének 14–15.** verseiben ezt olvassuk: „többé ne legyünk kiskorúak, akik mindenféle tanítás szelében ide-oda hányódnak és sodródnak az emberek csalásától, tévútra csábító ravaszágától, hanem az igazsághoz ragaszkodva növekedjünk fel szeretetben mindenestől öhozzá, aki a fej, a Krisztus.” A **6. fejezet 11. versében** pedig ezt olvassuk: „ölsétek magatokra az Isten fegyverzetét, hogy megállhassatok az ördög mesterkedéseivel szemben.” Isten tehát nemcsak megghiúsítja a ravaszok és családok terveit, de a tévtanítók ármánykodásától is megoltalmaz, akik el akarnak tántorítani bennünket az Isten útjáról. Sőt, az ördög mesterkedéseivel szemben is Istennél találunk oltalmat.

Akik Isten nélkül élnek, „nappal is sötétségben botorkálnak, tapogatóznak délben is, mint éjjel.” Pál apostol esete jutott eszembe, aki Damaszkuszba készült hivatalos levelekkel a zsebében, hogy összefogdossa és törvényszék elé vigye a keresztyéneket. A terv jónak tűnt a saját szemében, de az nem Isten szerinti volt. Ezért körülvette őt Isten világossága, s ennek a világosságnak a fényétől megvakult, három napra elveszítette a látását, kézen fogva vezették be Damaszkusz városába. Három nap telt el böjtöléssel és imádkozással. Amikor végre visszanyerte látását, nem csupán a testi szemei nyíltak meg, hanem lelki látást is nyert. Meglátta bűneit, világossá vált előtte, hogy eddig nem Isten szerint cselekedett. Itt az ige inkább a lelki látás hiányáról beszél. A ravaszok, csalók, istentelenek lelki vakságban élnek, nem számolnak Istennel. A bűn következménye ez a lelki vakság. **Ézsaiás próféta könyve 6. fejezetében** ez a döbbenetes parancs hangzik a próféta felé: „Menj és mondd meg e népnek: hallván halljatok, de ne értsetek, látván lássatok, de ne ismerjete! Tedd kövérré a nép szívét, tedd süketté a fülét, és kösd be a szemét, hogy szemével ne lásson, fülével ne halljon, szívével ne értsen, és megtérve meg ne gyógyuljon.” Isten büntetése ez, hisz ez a nép elutasította eddig Istent, üldözte a prófétákat, bálványok után járt. Isten azt mondja, elég, jöjjön az ítélet.

Sokszor vagyunk ilyen lelki süketek és vakok, akik nem látjuk Isten csodáit, melyekkel naponként körülvesz, nem halljuk hívogató szavát. Sokszor tervezünk, dolgozunk, de Istent kizárjuk életünkéből, holott az egész életünket Isten tartja fenn gondviselő szeretetével. A Heidelbergi Káté igénkkel egybehangzóan fogalmazza meg, hogy mi az Isten gondviselése: „Isten mindenható és mindenütt jelenvaló ereje, amellyel a mennyet és a földet minden teremtményével együtt mintegy kézen tartja, és úgy igazgatja, hogy fa és fű, termékeny és terméketlen esztendő, eső és aszály, az étel és ital, a jó egészség és a betegség, a gazdagság és a szegénység, szóval minden, nem véletlenségből, hanem az Ő atyai tanácsából és akaratából származik.”

Elifáz is arra akarja ráébreszteni Jóbot, hogy Isten mindenható, mindenütt jelenvaló, igazságos Úr. Ahogy a **16. vers** mondja: „Így lesz reménysége a nincstelennek, a csalárdság pedig elnémul.” Nekünk is az ad reménységet, hogy Isten őriz, véd, gondot visel ránk, oltalmaz, mélységek között is megtapasztalhatjuk áldó jelenlétét. Annyi földi reménység foszlik szét naponként életünkben. Beteljesületlen vágyainkról és reményeinkről regényeket lehetne írni. Ez azonban egy másfajta reménység, ezt nevezi a Szentírás élő reménységnek. Ebben a reménységben nem csalatkozunk. Isten valóban gondviselő, mindenható, mindenütt jelenvaló Úr, aki Fiának vérén megváltott bennünket, gyermekeivé fogadott, örök életet, igazságot, üdvösséget tartogat számunkra. Ő a mi igaz Bíránk és reménységünk.

Miért van az, hogy ez az alapvető igazság Jóbnak most mégsem adott reménységet? A 6. fejezetből, Jób válaszából ez is kiderül. Jób a szeretetlenséget érzi meg barátai szavaiban. A 14. versben így fogalmaz: „Baráti szeretetre van szüksége a szenvedőnek, ha elhagyta is a Mindenhatót...Ti még az árvákra is sorsot vettek, barátaitokra is alkudoztok.” Elifáz így nem megvigasztalta, hanem még inkább elkeserítette barátját. Később ezt mondja Jób: „csúfolóim a saját barátaim... könyörüljetek rajtam barátaim...” (19. fejezet). Pironkodunk, ha meggondoljuk, mennyire irgalmatlanok vagyunk mi magunk is egymással. A Szentírásból hű képet kapunk a bűn által megrontott mindenkori emberről, de a hozzánk lehajló, könyörülő Istenről is. Tanuljunk az Írásból, a szeretet hasa át életünket, cselekedeteinket, s alázatosan bízzuk életünket az Úrra. Ámen.

Megsebez, de be is kötöz

Alapige: Jób 5,17–27

Bibliavetítés: Példabeszédek 3

Elifáz ebben a részben arról beszél, hogy a szenvedés célja az, hogy a megpróbált kegyesek még nagyobb áldásban részesüljenek. Tehát, minden jóra fordul, ha Jób is ezzel a lélekkel fogadja Isten kezéből a csapást. Elifáz idilli képet fest a jövőről, de sajnos szép szavai leperegnek Jóbról.

„Boldog az az ember...” – kezdi Elifáz beszédét. Azt hiszem, nincs olyan ember a földön, aki ne kívánna boldog lenni. Minden ember vágyik és törekszik a boldogságra, de minden ember más és másban véli felfedezni azt. Van olyan ember, aki úgy véli, attól lesz boldog, ha család, férj, feleség, gyermek veszi körül, ha szeretik, megbecsülik, tisztelik. A másik ember úgy gondolja, hogy a karrier csúcán lesz boldog, ha halad a ranglétrán felfelé, sikere lesz, elismerik. Megint más pénzben, nagy lakásban, luxusautóban látja a boldogságát. Olyan is van, aki a testi épségben, egészségben keresi a boldogságot. De erre a szintre is csak akkor jut el az ember, ha nélkülözi a testi épséget vagy egészséget. Nos, a Szentírás is tanít a boldogságról, de sohasem ezekben jelöli meg a boldogság forrását. Tulajdonképpen az itt megjelenő héber szó (ásar, ásöréj) jelentése: bátran tovább haladni, egy távoli célt elérni. A kifejezésnek ez a jelentésárnyalata is arra utal, hogy a boldogság nem egy statikus állapot, nem olyasmi, ami itt a földön teljesebb ki. A kifejezés a fejlődés, a haladás gondolatát hordja magában. A Szentírás sokszor beszél ilyen értelemben a boldogságról. Az **1. zsoltárban** azt olvassuk: „Boldog ember az, aki nem jár a bűnösök tanácsa szerint, nem áll a vétkesek útjára, és nem ül a csúfolódók székére, hanem az Úr törvényében gyönyörködik, és az ő törvényéről elmélkedik éjjel-nappal.” A **34. zsoltárban** meg azt olvassuk: „Boldog ember az, aki az Úrba veti bizodalját” A **Jelenések könyve** szerint: „Boldog, aki olvassa, aki hallgatja, és aki megtartja a próféciának beszédét.” Itt azt olvassuk: „Boldog ember az, akit Isten megfedd.” Nem gondolnánk, hogy az az ember boldog lehet, akit megfeddnek, megdorgálnak, ostromoznak – de erre tanít a Szentírás. Ugyanígy értetlenül állunk Jézus boldogmondásai előtt. A Máté evangéliuma 5. fejezetében Jézus olyanokat nevez boldognak, akiket mi egy kicsit sem tartanánk azoknak. Azt mondja az ÚR: boldogok a lelki szegények, boldogok, akik sírnak, boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságot, boldogok, akiket üldöznek az igazságért, boldogok, akiket Jézus miatt üldöznek és kergetnek. Mi nem mondanánk sem a síró, sem az éhező vagy szomjazó, sem az igazságot nélkülöző, sem az üldözött embert boldognak. De Jézus mégis nagy ígéreteket fűz ezekhez.

Boldogok, akiket Isten megfedd! A Példabeszédek könyvének a 3. fejezetében szintén erre vonatkozóan találunk tanítást. A **Zsidókhöz írott levél 12.** fejezetében pedig arról olvashatunk, hogy a fenyítés Isten szeretetének a jele: „Fiam, ne vesd meg az Úr fenyítését, és ne csüggedj el, ha megfedd téged, mert akit szeret az Úr, azt megfenyíti, és megostoroz mindenkit, akit fiává fogad.... milyen fiú az, akit nem fenyít az apja?” A földi szülők is dorgáltak és fenyítettek, s mindezt irántunk való szeretetből tették, hogy bennünket a jó úton megtartsanak. Isten is azért fenyít bennünket, hogy az igaz úton megtartson: „Bármilyen fenyítés ugyan a jelenben nem látszik örvendetesnek, hanem keservesnek, de utóbb az igazság békeességes gyümölcset hozza azoknak, akik meg-edződnek általa.” A hívő ember szenvedése nem Isten tudta vagy akarata nélkül történik, ez együtt jár az istenfiúsággal. Az Úr Jézus Krisztus, az Egyszülött Fiú is szenvedett és meghalt értünk a kereszten. Sokszor, nyilván, nehéz elhordozni a szenvedést, mert nem látjuk azonnal benne az értelmet, de Isten nem kárunkra, hanem javunkra enged szenvedni. A szenvedés ideje a vetés, az érés ideje, de utána a gyümölcstermés, az aratás következik. Az Isten szerinti kegyes életnek a kereszttel a tanítómestere.

Isten az, aki megsebez, de be is kötöz. Ő hoz ki a nyomorúságból. Igénk így folytatódik: „Hatszor is megment a nyomorúságból, hetedszer sem ér veszedelem.” A 7-es szám a teljesség, a tökéletesség száma a Szentírásban. Azt jelenti ez, hogy gyakorlatilag számtalanszor, mindenkor megszabadít az Úr. Testünk és lelkünk egyaránt Isten hatalma által szabadulhat meg a veszedelemtől. Sokszor testileg enged Isten szenvedni, de mindez azért történik, hogy lelkünk megmeneküljön a kárhóztól, a gyehennától, s üdvösségre jusson.

Tovább így olvastuk az igében: „Éhínségben megment a haláltól...” A testi szükségleteinkre is Ő visel gondot, kirendeli a mindennapi kenyeret, s azon felül is elhalmoz ajándékaival és áldásaival. „Az ellenség kezéből Ő szabadít meg...?” Izráel egész történelme azt szemlélteti, hogy nem a nép harcol az ellenségekkel, hanem Isten harcol velük és értük. Sokszor átélte ez a nép, hogy tüzes szekerek és lovak örködtek felettük a hegyeken, mint Elizeus idejében Dótánban. Az ellenség sokszor egymást kaszabolta le, mert az Úr Lelke összezavarta őket. Ellenben olyan is előfordult, hogy sokkal gyengébb haderővel rendelkező ellenség is győzött a zsidók felett, mert elfordultak Istentől, hátat fordítottak a Segítőjüknek. Isten ad tehát győzelmet az ellenség felett, s a legfőbb ellenség, a Sátán felett sem győzhetünk saját erőnkkel, csakis Istennel.

„A nyelvek ostorától rejtve leszel” – komoly ígéret van e mögött, hiszen sokszor az egyház, a gyülekezet, és az egyes hívő ember is ki van téve a pletykálkodásnak, rágalmaszásoknak, ármánykodásoknak. Ennél is borzasztóbb, amikor belülről rombolnak és bomlasztanak ezek a bűnök. Isten azonban az átkot is áldásra tudja fordítani, úgy, ahogyan a Bálám esetében történt, aki átokra készült felnyitni a száját, de háromszor is áldást mondott a zsidó népre. Nagyon sokatmondó az is, hogy Isten az Úr Jézust nem oltalmazta meg a nyelvek ostorától. Krisztus Urunk a nyelvek ostorát is elszenvedte értünk. Goromba, durva, gúnyos szavak érték. Képmutató, hízelgő emberek közelítettek hozzá. Nekünk azonban azt ígéri Isten, hogy ezekkel szemben nem lesz bántódásunk, ő elrejt bennünket.

A továbbiakban Elifáz egy olyan jövőképet villant fel, ami a Messiás békeuralmának a képére emlékeztet bennünket. A Szentírásban többször olvassuk arról, hogy a Messiás béke-országában helyreáll a harmónia az ember és a teremtett világ között. Itt is azt olvassuk: „A mező kövei is szövetségeseid, a mezei vadak is kibékülnek veled.” Mintha csak a Messiás béke-országról jövendölne itt Elifáz, amely az utolsó időben teljeseedik be. **Mikeás könyve 4.** fejezetében olvassuk: „Az utolsó napokban az Úr házában hegye szilárdan fog állni a hegyek tetején. Kimagaslik a halmok közül, és özön-

lenek hozzá a népek. Eljön a sok nép, és ezt mondják: Jöjjetek, menjünk az Úr hegyére, Jákób Istenének házához. Tanítson minket útaira, hogy ösvényein járjunk. Mert Sionból jön a tanítás, és az Úr igéje Jeruzsálemből. Ítéletet tart a sok nép fölött és megfenyíti a távoli, erős nemzeteket. Kardjaikból kapákat kovácsolnak, lándzsáikból metszőkéseket. Nép a népre kardot nem emel, hadakozást többé nem tanul. Mindenki a saját szőlőjében vagy fügefája alatt ülhet, senki nem rettentíti őket... Olyan lesz Jákób maradéka a többi nép között, mint az Úrtól jövő harmat..., mint oroszlán az erdő vadjai között, mint oroszlánkölyök a juhnyáj közt.” Beszél, tehát, a Szentírás ilyen békekorszakról, ami az egyén és a közösség életében következik be, amikor az ember és a teremtett világ ismét harmóniába kerül, de ez csak a Messiás uralma alatt teljesedik be. Addig harc, fegyver, nyomorúság vesz körül. Elifáz tehát, felvillantja ezt a jövőképet, de érdekes módon, mintha ezt csak Jób megtérésétől tenné függővé. Egészen úgy beszél itt Elifáz, mint a Sátán az 1. fejezet 9. versében: érdemes jónak lenni, érdemes Istenhez térni, mert megéri, mert akkor minden jóra fordul. Isten azonban nem ígéri sehol az övéinek, hogy ezen a földön minden nyomorúságtól megkíméli őket. Az Úr Jézus is sokszor beszél arról, hogy aki utána akar menni, annak meg kell tagadnia önmagát, fel kell vennie a keresztet. A tanítványoknak nem lesz jobb dolguk, mint a Mesternek volt. Pál apostol is beszél arról, hogy gyakran éhezett, szomjazott, nélkülözött, bottüéseket szenvedett. Az a békekorszak, amiről Mikeás és Elifáz beszél, a jövőben, a Messiás béke-országában valóban beteljesedik, de Elifáz ezt a jövőbe mutató beteljesedést mintha figyelmen kívül hagyná.

Felvillan egy pillanatra Jób elköltözésének a képe is: „Érett korban térsz a sírba, ahogyan a kénéket idejében takarítják be.” Ez azt jelenti, hogy beérik az ember élete az aratásra. Ez nem kor függvénye, hogy kinek mikor telik be az élete. A búzát is időben aratják le, ha előbb aratnák le, akkor az éretlen szemek megpenészednének, elrothadnának. De nem lehet az aratást eltolni sem egy későbbi időre, mert akkor az érett gabona-szemek kihullnak, kárba vesznek. Így van ez az emberi élettel is. A Mennyei Gazda rendelt időben szólít haza, nem előbb, és nem később. Csodálatosan igaz ez a mondat. A hívó ember tudja, hogy az élete nem múlik, hanem telik, teljesedik, tágul Isten fele. Csodálatos ez a tudás, így készülni, így nézni a földi élet végére, hogy akkor nem lesz vége mindennek, hanem Istennel leszünk mindörökkre.

Elifáz szavai ezúttal is önmagukban igazak. Csak éppen olyan itt, mint egy ortodox-pietista szónok, aki igazságokkal dobálózik, s arra ad példát, hogy hogyan nem lehet lelkigondozni. Hiányzik belőle a szenvedő ember helyzetébe való beleélés képessége. Tanuljunk az igéből, ami jó, azt megtartsuk, ami rossznak látszik, azt kerüljük. Ámen.

Az ember, aki legyőzte önmagát

Alapige: Jób 6,14–30

Bibliailvasás: Lukács 6,37–46

Lázár Ervin: *Négyszögletű kerekerdő* című kötetében van egy nagyon szép és mély mondanivalójú tanmese. Az a címe: *Ló Szerafin legyőzi önmagát*. Arról szól ez a mese, hogy van az erdőben egy szelíd, alázatos, jámbor ló, Szerafin, aki bár nem szeret dicsekedni, pironkodik is, de mégis elmondja egyszer az állatoknak, hogy ő úgy érzi, ő tud a leggyorsabban szaladni az állatok közül, gyorsabban szalad a gazellánál és a gepárdnál is. Erre Bruckner Szigfrid, az oroszlán elkezd szidni a lovat. Nagyképűnek, beképzeltnek, hencegőnek nevezi, s felfingerli a többi állatot is a ló ellen. Végül ez az oroszlán kitalálja, hogy a ló szaladjon versenyt az ott jelenlevő állatokkal, mert akkor úgymint kide-

rül, hogy hazudott. Ló Szerafin először versenyt fut Aromóval, a nyuszival, persze, legyőzi, aztán versenyt fut Vacskamatival, a vadmacskával, s őt is legyőzi. Nincs más hátra, magának a felbujtónak, Bruckner Szigfridnek kellene megmérkőzni a lóval. Az oroszlánnak nincs bátorsága erre vállalkozni, inkább azt mondja, hogy ló Szerafinnak egy másik lóval kellene versenyt futni, hogy kiderüljön, mennyire csaló, de mivel másik ló nincs az erdőben, így Szerafin fusson versenyt önmagával és győzze le önmagát. Mire az egyik állat csendes megjegyzi: ló Szerafin már régen legyőzte önmagát, mégpedig akkor, amikor nem adott egy nyaklevest az oroszlánnak, aki őt igazságtalanul rágalmozta, pocskondiázta, csalónak, hencegőnek, nagyképűnek nevezte.

Testvéreim, keresztyén életünk során sokszor szükségünk van arra, hogy önmagunkat legyőzzük. Szükségünk van arra, hogy ne magunknak éljünk, ne az indulatainknak, ösztöneinknek engedjünk, hanem alázatosan Isten kezébe helyezzük életünket. Jób is egy ilyen helyzetbe került. Carl Gustav Jung egyszer azt mondta, hogy Jób könyve felvet egy csomó életbevágóan fontos kérdést, de ezekre a kérdésekre nem adja meg a kimerítő feleletet. Ezért Jung úgy gondolta, hogy majd neki sikerül ezeket a válaszokat megtalálni, és írt egy tanulmányt Jób könyvéről. Ebben a tanulmányban Jung azt állítja, hogy Jób igazság tekintetében legyőzte Istent. Mi tudjuk, hogy valójában nem Istent győzte le Jób, hisz a gyarló, bűnös embernek az igaz Istennel szemben soha nincs fölénye. Azonban Jób tényleg győzelmet aratott, mégpedig önmaga felett. Legyőzte önmagát, amikor a nagy mélységben még mindig hű maradt és nem tagadta meg Isten szent nevét, és legyőzte önmagát a barátaival szemben, amikor nem zavarta el őket a házából, hanem megpróbálta igazolni magát előttük, megpróbálta jobb belátásra bírni őket. Még ebben a helyzetben is szelíden és alázatosan fejezte ki érzéseit.

Pedig Jób már valóban nagyon mélyen volt lelkileg. Fogytán volt az ereje. A 11. és 12. versben ezt mondja: „Honnan vegyek erőt a várakozásra? Mi lesz a végem, ha meghosszabbodik is életem? Nem vagyok oly erős, mint a kő, nem ércből van a testem.” A 7. fejezetben olyan jellemzőket mond el magáról, amelyek arra utalnak, hogy depresszióval, lelki betegséggel küszködött: „Ha lefekszem, azt kérdelem, mikor kelhetek fel? Hosszú az este, és tele vagyok nyugtalansággal hajnalig. Testemet férgek és porkéreg borítja, bőröm beforrad és újra kifakad. Napjaim gyorsabbak a takács vetélőjénél és reménytelenül múlnak el... csak szellő az életem.” Az alvászavar, a külső elhanyagolása, borúlátás, negatív jövőkép mind-mind arra utal, hogy Jób lelkileg is nagy mélységbe került. De mégsem tagadta meg a Szentséges nevét. Kívánta a halált, de azért, hogy ott is Istennel lehessen. Legyőzte önmagát.

A hívő ember is kerülhet nagy-nagy mélységbe lelkileg. Isten olykor megenged ilyent az életünkben. Mi mit teszünk hasonló helyzetben? Olyan kézenfekvőnek tűnik megtagadni Istent. Sok ember hátat fordít Istennek és eldobja hitét, mint valami értéktelen, hasznavehetetlen kabalát. Sokan így gondolkodnak: mélységben vagyok, Isten nem segít, vagy nem úgy segít, ahogy én akarom, akkor mi hasznát veszem, miért imádjam őt? Akit a büntetéstől való félelem vagy a haszonelvűség fordít Isten felé, az nyilván így cselekszik, eldobja Istent, ha már úgysem látja semmi hasznát. Ez az egyik lehetséges magatartás. A másik meg az, amit az egyik szép ifjúsági énekünk így fejez ki: „A nagy mélységből szüntelen, hozzád kiáltok, Istenem, segíts, ne hagyj, nézd, rám tör a bűn már...”

Ezt tette Jób is: Istenhez kiáltott, neki mondta el, hogy fogytán az ereje. Aztán a barátaihoz fordult, velük szemben is legyőzte önmagát. Elmondja, hogy a barátai hűtlenek lettek, mint a patak, akkor mondtak csődöt, amikor a legnagyobb szükség lett volna rájuk. Azt is elmondja, hogy nem anyagi áldozatot várt tőlük, csak egy kis együttérzést és jó szót, ami sem pénzbe, sem fáradtságba nem kerül, csak szív kell hozzá. A patak-meder hóolvadás idején tele van vízzel, de a hőségtől csakhamar kiszárad. A vizet kere-

ső szomjas karaván elpusztul, mert nem talál a kiszáradt mederben vizet. Ez a szomjas, vizet kereső karaván Jób maga. Ahogy a karavánokat megcsalja az üres patakmeder, amely legutóbbi ottjártukban még tele volt vízzel, ahogy a vándor szeme elé oázist hazudik a csalóka délibáb, úgy csalták meg Jóbot is azok, akiktől segítséget remélt. Barátai féltek szolidaritást vállalni vele, nehogy ők is bajba kerüljenek, hisz úgy gondolták, Isten büntetése van barátjukon.

Sokszor tapasztalhattuk eddigi életünk során, hogy az emberek csalódást okoznak olykor. Talán éppen abban csalódtunk a leginkább, akitől csak jót reméltünk. Sokszor szomjas vándorokhoz hasonlóan áhítoztunk egy jó szóra, de kiszáradt patakmedreket találtunk. Mit tehetünk ilyenkor? Egy ószövetségi történet jutott az eszembe. Akszának, Káleb leányának esete. Akszát Ottnielhez adta az atyja feleségül, mivel Ottniel legyőzte Kirját-Széfert. Ez az asszony azonban odaállt az atyja elé, s forrásokban gazdag földet kért. Azt mondta: „ha délvidékre adtál férjhez, akkor adj nekem forrásokat is. És neki adta Káleb a Felső-forrásokat és az Alsó-forrásokat.” Aksza felismerte, hogy az atyja az egyedüli reménység. Mert kérni az ő atyjától. Vajon, mi merünk-e így odamenni a Mennyei Atyához? El merjük-e mondani: Atyám, emberekben reménykedtem és szégyent vallottam, de tudom, hogy aki benned reménykedik, az nem szégyenül meg soha. Atyám, add nekem a vizeknek folyamait, adj nekem élő vizet, hogy soha meg ne szomjazzam. A hamis barátok víztelen forrásokhoz hasonlóak, de Isten még a Siralom völgyét is forrásokban gazdag földdé tudja tenni. Ez az egyedüli reménység: Isten erejét kérni, hozzá fordulni. Csak így menekülhetünk meg a csalódások közepette is.

A 24–30. versekben Jób kifejezi, hogy vádolgatás, gyanúsítás helyett világos beszédre vágyik. Meg szeretné érteni, mit követett el. Eddig Elifáz csak bizonygatta, hogy Jób bűnös, de nem tudta nevével nevezni a bűnt, amit szerinte barátja elkövetett. Mit követtem el konkrétan? – kérdezi Jób. Barátai, úgy tűnik, nem mernek a szemébe nézni, ő azonban erre biztatja őket, hogy nézzenek a szemébe. A szem a lélek tükré. Azt szoktuk mondani, a szem elárul. Akinek tiszta a szeme, az nem hazudik. „Hagyjátok abba!” – kiáltja Jób. Hagyjátok abba a közönyt, a részvétlenséget, a szeretetlenséget, legyen vége az álnokságnak. Jób arra hivatkozik, hogy eddig még mindig igaza van, nem szólt nyelve álnokságot, ínye azonnal megérezné a romlást. Bárcsak a mi ínyünk és bensőnk is azonnal jelezne, ha gonoszt cselekszünk, gondolunk vagy szólunk. Az embernek azért van láza is, hogy jelezze, baj van, fertőzés van a szervezetben, oda kell figyelni. Milyen jó lenne, ha így érzékelnénk azt is, hogy baj van, elszakadtam Istentől, elfordultam tőle, hamisságot cselekedtem. Jób zsigereiben is érezni véli, hogy helyesen vagy helytelenül cselekedett-e. Ugyanabból a szájból nem jöhet ki áldás és átok, azt megérezném – mondja Jób. Egy nagy felkiáltás ez az egész szakasz, az ártatlanul megvádolt ember jajszava, így előképe Jób az ártatlanul szenvedő Messiásnak.

A bibliaolvasás rendjén a képmutató ítélkezésről hallottunk. Jézus arra figyelmeztet, hogy ne ítéljünk, hogy ne ítéltsünk. Tekintünk bele a magunk életébe. Tartsunk önvizsgálatot, és ne keressük embertársaink életében a szálkát, azaz a bűnöket. Miért? Azért, mert ez szeretetlenségre vall, mert a szeretet mindent elfedez, és senkit és semmit nem állít pellengérré. A hívő ember minden megnyilvánulását a szeretet kell hogy áthassa. „Baráti szeretetre van szüksége a szenvedőnek, még ha elhagyta is a Mindenható félelmét...” – mondja Jób. Ugyancsak Lukács evangéliumából olvastuk: „A jó ember szíve kincséből hozza elő a jót, és a gonosz ember a gonoszból hozza elő a gonoszt. Mert amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj.” Elifáz megmutatta, hogy mi is van valójában az ő szívében. Lehet, hogy már mi is sokszor megmutattuk, lelepleződött képmutatásunk, amikor másokat megszorítottunk, amikor szeretetlenek voltunk. Tartsunk bűnbánatot, s kérjük Istent, hogy tisztítson meg egészen, és adjon nekünk új szívet, mely szeretni tud! Ámen.

A Genezáret partján

Lelkipásztorok lelkigondozói rovata*

Jerry Bridges: *Kegyelem* (21.)

Minden szent között a legkisebb (II.)

Elegendő kegyelem

Isten kegyelme elég a mi gyengeségeinkre. Krisztus érdeme elfedezi a mi érdemtelenységünket, és a Szentlélek alkalmatlanságunk ellenére tesz bennünket eredményessé. Ez a kegyelemben való élet csodálatos ellentmondása. Ha felismerjük, mennyire gyengék vagyunk magunkban, akkor értjük meg, hogy Krisztusban lehetünk erősek. Ha magunkat mindenki közt a legkisebbnek tartjuk, akkor kapjuk meg azt a hatalmas megtiszteltetést, hogy a Királyságban szolgáljunk. Hogyha már-már felemésztdünk saját alkalmatlanságunkban, akkor kapunk hihetetlen képességeket a Szentlélektől. A csodálatától a fejünket ingatjuk, és Ézsaiással együtt mondjuk: „Uram, mindent te tettél, ami velünk történt.” (Ézs 26,12)

Az emberi gyengeség és az isteni hatalom közötti kontrasztot szemléletesen illusztrálja az Ézsaiás 41,14–15. Ez a két vers egy hosszabb szakasz része, amely bátorítás Izráel leigázott népének. A 14–15. vers a következőképpen szól:

„Ne félj, férgeske Jákób, maroknyi Izráel. Én megsegítelek, szól az Úr, a te megváltód, Izráel Szentje. Ímé, én teszlek éles, új cséplőhengerré, amelynek két éle van; hegyeket csépelj és zúzz össze, és a halmokat pozdorjává tegyed!”

Isten így szólítja meg a népet: „férgeske Jákób, maroknyi Izráel”. A féreg szót nem becsmérő értelemben használja az Úr, inkább felhívja a figyelmet a nép gyengeségére és kiszolgáltatottságára, akárcsak a „maroknyi Izráel” kifejezéssel. A féreg metafora jó választás arra, hogy kifejezze gyengeségüket, hiszen kevés olyan dolog van, ami kiszolgáltatottabb és könnyebben eltaposható, mint egy féreg. A megalázó megszólítás és a kicsinység hangsúlyozása valójában azt a célt szolgálja, hogy felnagyítsa azt a bátorítást, amit Isten népének mond: „Ne félj”, „Én megsegítelek”, és „éles, új cséplőhengerré teszlek”

Az egész szakasz üzenete az, hogy bármennyire gyenge és leigázott is Izráel, megfelelő időben győzedelmeskedni fog ellenségei fölött, hiszen az Úr maga segíti őt ebben. Nemcsak segíteni fogja, hanem cséplőhengerré is teszi, amely elpusztítja az ellenséget. Az ókori cséplőgép egy vastag deszkából álló pöröly volt, amelyet éles vassal és kövekkel borítottak be, és ezek a fogak csépeltek ki a gabonát. Isten azt ígéri, hogy ahogy a cséplőhenger széttöri a gabonaszemeket, úgy fogja a „férgeske” Jákób legyőzni ellenségeit.

A szakasz képszerűvé teszi azt az ellentétet, ami Izráel gyengesége és az Isten segítségével véghezvihető hatalmas cselekedetek között feszül. Dr. Joseph Alexander, a Princetoni Teológiai Szeminárium híres professzora, a tizenkilencedik század derekán így írt erről a szakaszcsoportról: „A bemutatott kép [a cséplőhenger képe] különleges, ugyan-

* Ezt a sorozatot a presbiterképzésben is felhasználhatjuk

akkor erőteljes kifejezése annak, hogy a leigázott féreg hogyan zúzza pozdorjává a hegyeket, az egész mögött pedig az a fontos eszme áll, hogy a gyenge és kiszolgáltatott legyőzi az aránytalanul nagy akadályokat is *valaki másnak az erejével*” (kiemelés tőlem).

Isten kegyelmének munkáját ábrázolja ez a kép: a gyenge és kiszolgáltatott legyőzi az aránytalanul nagy akadályokat valaki másnak az erejével. Isten gyengévé tesz bennünket, vagy inkább megengedi, hogy fájdalmasan tudatában legyünk gyengeségünknek, annak érdekében, hogy erőssé válhassunk az Ő ereje által.

Néhány évvel ezelőtt, amikor Isten kaput nyitott nekem egy szélesebb bibliatanítói és írói szolgálatra, nagyon közel éreztem magamhoz az Ézsaiás 41,14–15-öt. Bár az ígért Izráel népének adatott, éreztem, Isten megengedte, hogy magamra is alkalmazzam azt. Engem is cséplőhengerré akar tenni, aratószerszámmá, amelyet Ő tart a kezében. Ugyanakkor azt is éreztem, hogy Isten megkövetelte, mint az ígért alapfeltételét, hogy fogadjam el a „férgecske Jákób, maroknyi Izráel” megszólítást, nem becsmérlő értelmében, hanem mint saját gyengeségem és kiszolgáltatottságom kifejezőjét.

Szinte minden alkalommal, amikor Isten Igéjét tanítom, vagy leülök írni, visszatérek ehhez a feltételhez és ígérethez. Természetesen nem úgy bánok vele, mint egy kaparós sorsjeggyel. Inkább meg akarok erősödni abban a tudatban, hogy magamtól teljesen alkalmatlan vagyok bármit is tenni az Úrnak, és ráállni az Ő ígéreteré, hogy erőt ad a szolgálathoz. Isten folyamatosan mondogatja nekem: „Mindaddig, amíg kész vagy elfogadni, hogy olyan gyenge és kiszolgáltatott vagy, mint egy féreg, én olyan erőssé és hatalmassá teszek, mint egy cséplőhenger, amelynek új és éles fogai vannak.”

A Szentírás tanítása szerint az emberi gyengeségen keresztül munkálkodó isteni erő kegyelmes paradoxonja az évszázadok során sok nagy egyházi író megihletett. Az ismert puritán teológus, John Owen például ezt mondta:

„Azok a feladatok, amelyeket Isten kíván tőlünk, nincsenek arányban a mi saját erőnkkel. Sokkal inkább arányban vannak azonban a Krisztusban rendelkezésünkre álló forrásokkal. Magunktól Isten legkisebb feladatát sem tudjuk teljesíteni. Ez a kegyelem törvénye. Amikor felismerjük, hogy saját erőnkől képtelenek vagyunk teljesíteni egy feladatot, akkor felfedezzük a megoldás titkát. De sajnós, ez az a titok, amit gyakran nem találunk meg.”

Áldozatos kegyelem

Az eredményes keresztyén szolgálat, akár egy ember, akár ezrek felé irányul, kétségtelenül áldozatokat követel. A görög szó, amelyet Isten szolgájának megnevezésére használunk, ugyanaz, mint a szolga megnevezésére használt szó. Az ige hirdetője tehát szolga, nemcsak Isten szolgája, de azoké is, akik felé szolgál. Ezért tudta Pál olyan magától értetődően kijelenteni: „Mert nem önmagunkat hirdetjük, hanem Krisztus Jézust, az Urat, önmagunkat pedig mint szolgáitokat Jézusért.” (2Kor 4,5)

Az eredményes szolgálathoz nemcsak erőre és képességre van szükségünk, hanem a szolga szívére és természetére is. Olyan áldozatos hozzáállással kell bírunk, mint Pál, amikor azt mondta: „Mivel így vonzódtunk hozzátok, készek voltunk odaadni nektek nemcsak az Isten evangéliumát, hanem a saját lelkünket is, mert annyira megszerettünk titeket.” (1Thessz 2,8) Pál minden fenntartás nélkül odaadta magát azoknak, akiknek prédikált. Nemcsak idejét és energiáját adta bőkezűen, de „mindenkinek mindenné” is vált; szabadon alkalmazkodott hozzájuk, hogy Krisztus oldalára állítsa őket.

Ez a fajta szolgálat áldozatos hozzáállást kíván, amely lehetővé teszi, hogy mások szükségleteit a sajátunk elé helyezzük, és hogy életünket mások szolgálatába állítsuk. A kérdés az: „hogyan juthatunk ilyen áldozatos lélekhez?” Nézzünk néhány „esettanulmányt” Isten kegyelméről, amikor szokatlan módon munkálkodott a macedón keresztyének életében.

A 2Korinthus 8. és 9. része a keresztyéni adakozás klasszikus szentírási megfogalmazását adja. Nehéz az adakozásról tanítani anélkül, hogy utalnánk ennek a résznek az alapelveire. Most nem az a célom, hogy ezeket az elveket vizsgáljam, hanem inkább háttérként akarom használni őket annak az illusztrálására, hogyan nyerhetünk áldozatos lelket Isten kegyelmének segítségével.

Pál kihívás elé állította a korinthusi keresztyéneket, hogy adakozzanak nagylelkűen a szegényebb jeruzsálemi hívek szükségére. Példaként a macedóniai gyülekezetek nagylelkűségét állította eléjük. Ezt mondta:

„Hírt adunk nektek, testvéreim, Istennek arról a kegyelméről, amelyet Macedónia gyülekezeteinek adott. Mert a nyomorúság sok próbája között bőséges az ő örömiük, és nagy szegénységükből a tisztaszívűség gazdagsága lett. Tanúskodom arról, hogy erejük szerint, sőt erejükön felül is önként adakoztak, és erősen sürgetve kérték tőlünk, hogy a szentek iránti szolgálatban adakozással részt vehessenek.” (2Kor 8,1–4)

A macedóniaiak bőkezűsége nagyon figyelemreméltó volt. A jeruzsálemi hívőknek adott adományaik nem gazdagságból származtak, inkább saját szegénységükből. Ők maguk is kedvezményezettjei lehettek volna mások adakozásának. Nem erejük szerint adtak, hanem erejükön felül, nem nézve saját szükségüket. Pál azt mondta, erősen sürgették őt, hogy részt vehessenek a szegény jeruzsálemi zsidók számára történő gyűjtésben. És mindezt olyan emberekért tették, akiket soha nem láttak, akikkel soha nem találkoztak.

Mi a titka ennek a nagylelkűségnek? Nincs okunk azt hinni, hogy a macedóniaiak hajlamosabbak voltak a nagylelkűsége, mint más népek. Egész népek nem szoktak nagylelkűen adakozni mások szükségére. Az Egyesült Államokban például, amelyik a történelem egyik leggazdagabb nemzete, a jótékony és egyházi célokra adott adományok átlagban a jövedelem egy vagy két százalékát teszik ki.

Pál szerint a macedóniaiak titka Isten kegyelme volt (1. vers). Íme, megint egy eset, amikor Pál a *kegyelemet* úgy használja, mint a Szentlélek munkáját a hívők életében. Nem az a lényeg, hogy Isten meg nem érdemelt jóindulata a forrása az áldásoknak, hanem inkább Lelkének a munkája, amely kézzelfoghatóan kifejezi ezt a jóindulatot.

Charles Hodge így magyarázta a 2Kor 8,1-et:

„A keresztyének nagylelkűsége az isteni kegyelem működésének köszönhető. A szentírók állandóan leszögezik aényt, hogy a legszabadabb, legspontánabb emberi cselekedetek, a belső állapot és annak külső kifejeződése, ha jó, a Szentlélek titkos hatásának az eredménye, amely független a tudatunktól.”

Tehát Istennek a Szentlélek segítségével bennük munkálkodó kegyelme volt, nem saját magasabb rendű jellemük, ami lehetővé tette, hogy a macedóniaiak ilyen bőkezűen adakozzanak. Isten nem hagyta őket saját emberi erőforrásaikra – ahol nincs természet-szerű nagylelkűség –, hanem Szentleke erejével belenyúlt a szívükbe, és létrehozta ezt a csodálatos nagylelkűséget.

Felmerülhet a kérdés: „Miért nem teremtett ugyanilyen nagylelkűséget az Úr a korinthusi keresztyének szívében is?” A válasz: ez az, amit Pálon keresztül végzett akkoriban. Nem kétséges, hogy Istennek van hatalma, hogy közvetlenül és szuverén módon beavatkozzon emberek szívébe, ha így dönt. Pál megtérése a damaszkuszi úton kétségbevonhatatlan. A 2Kor 8-ban Pál ezt mondja: „Hála legyen az Istennek, aki értetek ugyanezt a buzgóságot adta Titusz szívébe.” (16. vers) Isten szemmel láthatólag közvetlenül munkálkodott Titusz szívében.

De sokkal gyakoribb módja Isten emberek szívében végzett munkájának, ha természetes eszközöket használ. A korinthusiak esetében Pál buzdítása és bátorítása volt ez az eszköz. (Bár nincsenek írott nyomai, mégis állíthatjuk, hogy Isten felhasználta Pált a macedóniaiak életében is.) A korinthusiak pozitívan válaszoltak, ahogy azt Pál állítása bizonyítja a Róm 15,26-ban: „Macedónia és Akhája ugyanis jónak látta, hogy gyűjtést rendezzenek a jeruzsálemi szentek szegényeinek.” (Akhája az a provincia, ahol Korinthus is található.)

Miután megvizsgáltuk „esettanulmányunkat” Istennek a macedóniaiak életében munkálkodó kegyelméről, térjünk most vissza az alapkérdéshez: „Hogyan kaphatunk áldozatos lelket? Miként tudjuk Istent és tudunk más embereket szolgálni?” A válasz: Isten kegyelmének segítségével.

Isten kegyelméről, amelynek segítségével a macedóniaiak ily bőszeges nagylelkűséget gyakorolhattak, Philip Hughes a következőket írta: „Nem emberi erőforrások, hanem isteni kegyelem kérdése; ugyanez a kegyelem állt a korinthusi keresztyének rendelkezésére is.”

Ugyanez a kegyelem áll rendelkezésedre neked és nekem is, hogy nagylelkűen adhassuk magunkat, ami végső soron kézzelfogható kifejezése az áldozatos léleknek. A 10. fejezetben láttuk, hogy Pál azt mondta Timóteusnak: „Erősödjél meg a kegyelemben, amely a Krisztus Jézusban van.” (2Tim 2,1) A 2Kor 8,9-ben eredményesen szólította fel a korinthusiakat: „Legyetek bőkezűek a kegyelemben, ami Krisztus Jézusban van.” Nekünk pedig ezt mondhatná: „Szolgáljatok áldozatosan a kegyelemben, ami Krisztus Jézusban van.” A 12. fejezetben fogjuk megvizsgálni, hogyan vehetjük igénybe ezt a kegyelmet. Most arra van szükségünk, hogy felbátorodjunk, és felismerjük, hogy Isten kegyelme elegendő és hatékony. Kegyelme által minden szolgálatot teljesíteni tudunk a Krisztus-testben, amelyet nekünk ad.

A kegyelem jutalma

Láttuk ebben a fejezetben, hogy szolgálatunk minden aspektusát, legyen az rejtett szolgálat egy ember felé vagy közszolgálat ezrek felé, Isten kegyelme határozza meg. Nem vagyunk méltók a szolgálatra, de Isten Krisztuson keresztül méltóknak lát bennünket. Alkalmatlanok vagyunk a szolgálatra, de Isten alkalmassá tesz Szentlelke hatalmas munkája által. Természetből nem vagyunk önfeláldozók, de Isten kegyelméből ilyen lelkületet ad nekünk. *Minden kegyelemből van.* Semmi emberi méltóság és alkalmasság nem követelmény, és nem elfogadható.

Isten kegyelmének ilyen erőteljes, de hitem szerint biblikus hangsúlyozása, az emberi érdem és alkalmasság tagadásával, elvezet a kegyelem és a jutalom közötti kapcsolat problémájához. Nem ígér Isten jutalmat hűséges szolgálóinak? Nem Pál maga tanította, hogy meg kell állnunk Krisztus ítélőszéke előtt, hogy megkapjuk, amit érdemlünk? Ha minden buzgóságunk Isten kegyelmének az eredménye, akkor hol marad a „hűséges szolgálat”?

Isten ígér jutalmat, és nekünk mindnyájunknak meg kell állnunk Krisztus ítélőszéke előtt (ld. Mt 25,21, 2Kor 5,10). Ez a jutalom azonban a kegyelem jutalma, nem az érdemé. Kemény munkánkkal vagy áldozatos szolgálattal soha nem kötelezhetjük Istent jutalmazásra, ahogy Pál mondta a Róm 11,35-ben: „Vagy ki előlegezett neki, hogy vissza kellene fizetnie?”

Ha minden Istennek végzett szolgálattal csak az Ő meg nem érdemelt jóindulata miatt lehetséges, és csak a Szentlélek tudja szolgálattal eredményessé tenni, akkor tényleg nem tudunk semmit adni Neki, amit ne Tőle kaptunk volna. A puritán Samuel Bolton azt mondta: „Ha tudnánk bármit is hozni, ami nem Isten adománya, legyen az bármilyen kevés is, az megfordítaná a kegyelem természetét és munkává változtatná azt, ami kegyelem.” De minden Isten adománya. Minden gondolat, szó vagy cselekedet, amely tőlünk származik, ami valamilyen módon kedves az Úrnak és Őt dicsőíti, mindennek a gyökere Istenben van, hiszen Nélküle semmi jó nincs bennünk (ld. Róm 7,18).

Még azok a jó dolgok is, amiket Istennek hozunk, önmagukban tökéletlenek mind a motivációban, mind az eredményben. Ahogy a 8. fejezetben láttuk, gyakorlatilag lehetetlen, hogy teljesen megtisztítsuk motivációinkat a büszkeségtől és önelégültségtől. Soha nem tudjuk tökéletesen befejezni azokat a jó munkákat. A legjobb teljesítményünk sem áll meg Isten követelményrendszerében. Az igazság azonban az, hogy soha nem tesszük a tőlünk telhető maximumot, nem is beszélve Isten tökéletes követelményszintjéről.

Ezért beszélt Péter arról, hogy „lelki áldozatokat ajánljatok fel, amelyek kedvesek Istennek Jézus Krisztus által” (1Pt 2,5). Legjobb munkáink csak azért fogadhatók el Isten számára, mert Jézus Krisztus érdeme elfogadhatóvá teszi őket. De Isten *elfogadja őket* Jézuson keresztül; kegyelmére alapozva fogadja el őket.

Ernest Kevan idézi az egyik puritánt munkánk tökéletlenségével kapcsolatban:

„Nem teszünk meg mindent, amit parancsolnak nekünk, mulasztásaink vannak kötelességeinkben, és amit teszünk, az is tökéletlen és hiányos mind minőségében, mind mennyiségében. Ezért a jog büntetést kíván, nem jutalmat: következképpen a jutalom, ha megkapjuk, egyedül Isten meg nem érdemelt kegyelmének, és nem a mi érdemeinknek tulajdonítható.”

Végül vissza kell térnünk a szőlőmunkások példázatához, amelyet a 4. és 5. fejezetben tanulmányoztunk. Emlékezzetek, hogy a példázatot közvetlenül megelőző versekben Jézus „százszor annyi” jutalmat ígért, vagyis ezer százalékot. Isten jutalma nemcsak kegyelemből adatik nekünk, de ugyanakkor minden mértéket meghaladóan nagylelkű is.

A kegyelem tehát, amelynek segítségével szolgálhatunk Istennek, nem zárja ki a jutalmat, sőt, inkább lehetővé teszi. R. C. Sproul így fogalmaz: „Az áldás, amit Krisztus megígért, a nagy jutalom ígérete, az a kegyelem jutalma. Az áldás ígérete áll akkor is, ha nem szolgáljuk meg. Augustinus azt mondta erről: A jutalmunk a mennyben az, hogy Isten megkoronázza saját ajándékait.”

Ez Isten kegyelmének csodálatos története. Kegyelme által vált meg bennünket, és kegyelme által tesz egyre hasonlóbbá Fiához. Minden próbánkban és szenvedésünkben Ő az, aki megtart és megerősít kegyelme által. Kegyelmevel hív el, hogy betöltsük egyedi funkciókat a Krisztus-testben. És megint csak kegyelméből adja meg nekünk az elhívás teljesítéséhez szükséges lelki ajándékokat.

Amikor Neki szolgálunk, szolgálattal kegyelemből teszi elfogadhatóvá, és azután százszorosán megjutalmaz kegyelméből.

A Róm 1,17-ben Pál úgy beszél az ígéről, hogy „Isten a maga igazságát nyilatkoztatja ki benne hitből hitbe” – vagyis a kezdetektől a végéig. Ez is megfelelő meghatározás a kegyelemre, hiszen a hit nem más, mint válasz Isten kegyelmére, és annak igénybe vétele. Teljes keresztyén életünk kegyelem alatt telik, az első pillanattól az utolsóig, a kezdetől a végéig, „hogy magasztaljuk dicsőséges kegyelmét, amellyel megajándékozott minket szeretett Fiában” (Ef 1,6).

A biblia a halottas ágyon

A nagy orosz író, Dosztojevszkij haláláról így számol be lánya:

1881 januárjában történt. Az erőteljes férfit vérömlés lepte meg. Először nem vette komolyan a dolgot, de hamarosan be kellett látnia, hogy napjai meg vannak számlálva: Most is, mint élete oly sok megpróbáltatásában, a Biblia után nyújtotta kezét. Megkérte feleségét, hogy azt a Bibliát, ami hosszú számkivetésében is vele volt, hozza elő és olvassa fel az első, szemébe ötlő sorokat. Könnyeit rejtegetve ezt olvasta édesanyám:

„János védekezett és azt mondta: nekem van szükségem a te keresztségedre és te jössz énhozzám? Jézus így felelt: hagyd el ezt most! Úgy illik, hogy teljesítsük mindazt, ami méltányos.”

Miután édesatyám meghallgatta Jézus szavait, néhány pillanatig elgondolkozott, majd így szól feleségéhez:

– Hallottad? Ne tarts vissza! Elérkezett az utolsó óráim. Meg kell halnom.

Ekkor Dosztojevszkij papot hivatott, meggyónt és magához vette az Úr szent Testét. Mikor a pap elhagyta a szobát, magához szólított minket gyermekeiket. Kezünket kezébe fogta és még egyszer arra kérte anyánkat, hogy üsse föl a Bibliát és olvassa fel a tékozló fiú történetét. Lehuny szemmel és elgondolkozva hallgatta. A felolvasás végeztével így szól hozzánk:

– Sohase felejtsetek el, amit most hallottatok! Bízatok Istenben és sohase kételkedetek megbocsátó szeretetében! Én szeretlek titeket, de az én szeretetem semmi az Isten irántunk táplált szeretetéhez. Ha tehát megtörténne, hogy bűnt követnétek el, sohase essetek kétségbe. Hiszen ekkor is gyermekei maradtok és bizton remélhetitek, bűnbánó szívetek otthonra talál szerető szívében.

Ezután megölelt mindnyájunkat és áldását adta reánk. Sírva hagytuk el a betegszobát. Az előszobában összejöttek rokonok, barátok és Dosztojevszkij betegségének híre hamarosan elterjedt a városban. Édesapám valamennyiüket fogadta és mindenkihez volt egy-két jószágos szava. Lassan azonban megfogyatkozott testi ereje és egy újabb vérzés következtében elveszítette eszméletét. Ekkor kinyitották szobájának ajtaját és beengedték a rokonokat és barátokat. Így szemtanúi lehettek a nagy író halálának. Csendben, némán álltak a haldokló mellett. Édesanyám halkan sírdogált és az ágy mellett térdelt. A haldokló még mondani akart valamit, melle fölemelkedett, de nem értettük suttoágását. Azután lassan elhalkult lélegzése és meghalt...

Alkalmi prédikációk

Nőszövetségi bibliaóra

Borbádiné Bantta Erika
Magyarlapád

Betegségek, szenvedéseim az Ige tükrében

Alapige: Máté 8,16b–17

Mi jut eszünkbe a beteg, a betegség, szenvedés szavak hallatán? Fáj, étvágytalan, álmatlan, szédül, sír, türelmetlen, gyenge, kedvetlen, seb, vér, fertőzés, gyógyszerszag, injekció, kés, műtő, orvos, kiszolgáltatottság, kétségbeesés, rendetlenség, mentő, elvisselhetetlen, tehetetlenség, ágybanfekvés, ágytál, pelenka, fertőtlenítőszer, bánat, szomorúság, vádaskodás, lemondás, jajgatás, nyögés, csend, csepegés, összefogás, ima, gyógyulás, odafigyelés, nyomonkövetés. Ismerős szavak. Mindannyian tudnánk a beteg helyzetére gondolni, azt felidézni, mert mindannyiunknak volt részünk ebben! Voltunk betegek, vagy álltunk beteg ember mellett. A betegség körülsz, lever, megtámad vagy éppen alattomosan tör ránk. Mi a betegség? Egy állapot, egy folyamat, egy változás. Rendellenesség, erőtlenség. Olyasmi, ami megakadályoz abban, hogy aktívan, örömmel részt vegyünk a mindennapi életben. Megállít, lelassít, elgondolkoztat, kiszolgáltat, megsemmisít, vagy éppen mozgósít... Betegség van, és ha még nem volt, lesz. Nem tudunk betegség-mentes életet élni, mint ahogy nem tudunk bűnmentesen élni. Lehet megelőzni, vigyázni, lehet kezelni többé-kevésbé, de nem tudunk mindent előre látni, kiszámítani, megakadályozni.

Számomra az a kérdés, ha én beteg vagyok, azt miként hordozom? Hogyan viszonyulok ehhez az állapothoz, amely csak ideig-óráig vagy hosszan tart, amiből még viszszeríthetem egészséges állapotomat, aktív életemet, örömeimet, vagy nincs visszaút, és a biztos leépülés, elmúlás felé haladok?

Ha pedig nem rólam van szó, akkor az a kérdés, miként viszonyulok a beteg emberhez?

Ahogy írom ezeket a sorokat, nehéz helyzetben vagyok, mert fizikailag nem érzek fájdalmat, nem mondhatom magam betegnek. Úgy érzem, így nem vagyok hiteles. Voltam beteg, ideig-óráig. Kóstoltam én is ezt az állapotot. Például: fáj a torkom, a fülem, a fogam, a fejem. Volt amikor elestem, volt vesekrizisem, hagytam már el néhány vesekövet... Milyen voltam eközben? Sírtam, fáj, kiáltottam, türelmetlen voltam, zárkózott, elforduló, mérges, panaszkodó, vagy nagyon csendes. Mi, vagy ki segített? Szülő, orvos, barát, házastárs, gyermek, gyógyszer, türelem, odafigyelés, ima, remény?

Álltam én is beteg ember mellett: szüleim, haldokló apám, nagymamám, testvérem, férjem, gyermekem, gyülekezeti tagom, vagy idegen beteg kórházi ágya mellett. Felgyógyuló, és fel nem gyógyuló, haldokló ember ágya mellett egyaránt. Milyen voltam eközben? Síró, ijedt, mosolygó, reménykedő, aztán talpraesett. Más betegsége néha kijózanít, észhez térít, mert oda kell állni, cselekedni kell, tűrni kell, harcolni kell, imádkozni kell! Van, amikor legszívesebben elmenekülnék. Néha vonz a betegség, hogy segítek, máskor taszít, hogy védjem magam. Mi, vagy ki segít átvészelni, túlélni ezeket a helyzeteket? Az ima, a társ a szenvedésben, az együttérzés, a munka, beszélgetés, a kapcsolatok? Mi történik a beteggel? Sok minden. Kint és bent, fizikai és lelki

változások, látható, és kevésbé látható folyamatok indulnak el, amelyek nem kívánt állapotot, nehezen hordozható helyzetet idéznek elő. Ezért kell ilyenkor még több szeretet, odafigyelés, együttérzés, alázat, türelem, hozzáértés. Ezért van az, hogy a nem megfelelő hozzáállással nehezítjük a helyzetet. Talán még ártunk is magunknak vagy a betegnek. Kell hogy legyen egy helyes „betegség-tudatunk”, az éppen adott állapot tudatosítása mind a betegben, mind a gondozóban, ha gyógyítani akarunk.

Mi, ki segít szembenézni a betegséggel? Vannak, akik meg vannak győződve, hogy az orvostudomány segít, a fejlett technika, a jól felszerelt kórház, a szakképzett emberek. Van aki azt mondja, a pénz segít, mert ha pénzed nincs, hiába léteznek a fent említettek. Mások azt mondják: kell egy jó egészségügyi rendszer, új törvények, biztosítások. Némelyeknek mobiltelefon kell, és autó, hogy a bajban gyorsan értesítsenek, gyorsan közlekedjenek... kell, kellene, és érezzük ezeknek a földi dolgoknak a fontosságát vagy hiányát, ha betegséggel találjuk szembe magunkat. De van-e megoldás: ha nem múlik el a betegség, ha lemondanak az orvosok, ha nem tudjuk az észbontó fájdalmat megszüntetni? Hogyan tudunk a beteg szemébe nézni, könnyeket letörölni, ha azok nem akarnak elállni? Hogyan lehet a csendet megtölteni, a betegség nyomasztó szótlanágát megtörni, a csüggedést legyőzni, az átkozódást abbahagyni? Hogyan lehet az utolsó napokat is méltósággal megélni, amikor mindent elborítani látszik a betegség sűrű homálya?

Bocsássanak meg, ha hosszú volt a bevezető, és mindjárt az elején nem azzal kezdtem. De csak azt akartam érzékeltetni, hogy a betegség az én életemben is gond (volt vagy lesz), s ha valaki ismeri az Igét, az még nem jelenti azt, hogy nem szenved, vagy sose lesz beteg. Az Ige ismerete az én életemben sem szüntetheti meg a betegséget, de abban segít, hogy azt elhordozzam, kibírjam, túléljem, legyőzzem.

A Mt 8,16b ezt mondja: „...és meggyógyít vala minden beteget” Ez Jézusról szól. Ez így volt. Magától értetődő és természetes, ha tudjuk, hogy ki volt Jézus, milyen volt, miért küldte őt az Atya. Jézusnak köze volt a beteg emberhez, és tőle nem ment el senki gyógyulatlanul. Ő maga volt a megtestesült rend, egészség, jószág, öröm, erő, élet. Ez áradt belőle, és hatott mindenekre. Még csak csodálkozni sem lehet ezen. Jézus gyógyításairól hallva csak a bűnös ember, az Istent nem ismerő ember csodálkozik, kételkedik, hitetlenkedik. Ráadásul minden úgy történt, ahogy meg volt írva Ézsaiás próféta által. Ezt idézi a Mt 8,17 is: „...hogy beteljesedjék, amit Ézsaiás próféta mondott, így szólván: Ő vette el a mi erőtlenségünket, és ő hordozta a mi betegségünket.” Vette el és hordozta. Igen, jól hallottuk. Tudta, hogy nehéz ez az embernek. Mint ahogy nehéz hordozni a bűn terhét. Mintha azt mondaná: elvette bűneink terhét, elhordozta a bűn büntetését, mert másként nem lehetett. Ha ezt hisszük, akkor azt is kell hinnünk, amit a betegségről mond az Ige, hogy Jézus azt el tudja venni, és tudja hordozni. A miénket is. Ez a segítség. Miért ilyen nehéz megfogalmazni ezt? Mert a betegség egy nagy összevisszaság. Minden összezavarodik, érthetetlen lesz. Ennek az állapotnak a megszüntetéséhez, a helyreállításához vagy elhordozásához erő kell. Tapasztalat kell a megértéshez, és néha milyen keserű tapasztalatok tudnak lenni ezek. Jézus is kiitta a keserű poharat. Hit kell, hogy elhordozzam a betegséget, még ha nem is látok gyógyulást, akkor is tudjam, hogy az Úr kezében vagyok. Jézus is, miközben szenvedett, tudta, hogy egy az Atyával. Imádság kell, mert kapcsolatot kell tartani azzal, akié a rend, az egészség, az élet és a halál is. A hit és az ima olyanok, mint a fájdalomcsillapítók, sőt többek annál, erőt árasztó csatornák, melyek segítenek a szenvedő embernek.

Jézusnak köze van a betegséghez, pontosabban köze van az emberhez, és így mindehhez, ami vele történik. A betegség egy állapot, ami közelebb visz az Isten Fiához.

De van, akit még jobban eltávolít. A betegség egy nem kívánt helyzet, de lehet egy óriási lehetőség Isten megismerésére, szeretetének elfogadására.

Ha nem látok csodát, akkor is hiszek, mert ő el tudja venni és el tudja hordozni a betegséget. Ha éppen csoda kell, miért ne bíznék, hisz nem a betegség elmúlásában bízok, hanem az élet Urában. Nála pedig semmi sem lehetetlen. Betegségben nehéz kimondani: „Legyen meg a te akaratod!”

Nekem ez segít, ha betegséggel találkozom, ez segít odaállni, mikor mások lemondanak, ez segít mosolyogni, amikor mindenki sír, ez segít hordozni a feszültséget, ez segít megtartani az egyensúlyt.

Végezetül figyeljünk a zsoldár szavára: „Hívj segítségül engem a nyomorúság idején, én megszabadítlak téged, és te dicsőítesz engem.” (Zsolt 50,15) Ámen.

Esketési igehirdetés

Bogya Miklós

Feketeerdő

„Lesznek ketten egy testté”

Alapige: Efézus 5,21–33

A felolvasott igében kétféle közösségről olvasunk: a Krisztus-egyház és a férjfeleség egymáshoz való viszonyáról. Vizsgáljuk meg ezt a kétféle közösséget és azt, hogy hogyan hatnak egymásra.

Ha visszalapozunk a Bibliában, a teremtéstörténetben ezt olvassuk: „Megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivé és nővé teremtette őket.” (1Móz 1,27) Az Isten képmására teremtett ember tulajdonképpen kétnemű. Isten az embert neme szerint férfivá és nővé teremtette, így ketten együtt alkotják a teljes embert. Ennélfogva Isten a férfit és a nőt egymással való közösségre rendelte, amely akkor valósul meg, amikor: „a férfi elhagyja apját és anyját, ragaszkodik feleségéhez, és lesznek egy testté” (1Móz 2,24) A házasság Isten által rendelt és megáldott közösség férfi és nő között.

A felolvasott igeszakaszban a házastársi közösség megvalósulásának lehetőségéről és módjáról olvasunk.

Annyiszor tapasztaljuk, hogy nagyon nehéz és hogy önerőből szinte képtelenek vagyunk fenntartani a házastársunkkal vagy embertársainkkal való állandó jó kapcsolatot. Ez a bűnesetre vezethető vissza. Az első ember engedetlen volt Istennel szemben és elfordult tőle. Ennek következtében megromlott mind Istennel, mind pedig embertársai-val való kapcsolata, és önmagától ezen képtelen változtatni. Ebbe az örökségbe születünk bele mi is. Viszont az Úr Jézus Krisztus gyökeres változást hozott mind az Istennel, mind pedig az embertársainkkal való kapcsolatunkba. Az Isten–ember és ember–ember közötti jó közösség Jézus Krisztus által állt és állhat helyre mindannyiunk életében.

Hála Istennek, a ti eddigi életetek, kedves ifjú pár, már bizonyosságot tett arról, hogy Jézus Krisztusba vetett hit által Isten megváltott gyermekei vagytok. Isten szava most arra figyelmeztet titeket, hogy ha mindketten Krisztusban maradtok, akkor lesz igazi, tartós és áldott közösségetek egymással is. Házastársi közösségetek akkor valósul meg, ha továbbra is „Krisztus félelmében” (Ef 5,21) éltek.

A házasság közösség. De nem egy akármilyen közösség. Közösség, ahol minden közös. Házasságotoknak Isten rendelése szerint mindenekelőtt lelki közösséggé kell lennie. Akkor forr össze igazán életek, ha együtt imádkoztok, együtt olvassátok az Igét, együtt beszélitek meg a problémákat, gondokat és örömeiket. Egymást kell támogassátok, lelkigondozzátok, figyelmeztessétek és szeressétek. Közös a teher és közös az öröm. De a házasság nemcsak lelki, hanem testi közösség is: „lesznek ketten egy testté” (Ef 5,31). Most már nem „te” és „én”, hanem „mi” vagytok. Házastársakként úgy kell vigyáznotok egymásra, egymás testére, mintha az a sajátotok lenne, hiszen immár ez is közös. Ha valami örömet szerez a társadnak, te is örülsz majd, ha pedig valami fájdalmat okoz, neked is fájni fog.

A házastársi közösség megvalósulása nem megy csak úgy magától. Az ige úgy fogalmaz, „lesznek ketten egy testté” Ez nem a van, hanem a lesz. Az örömben és bánatban való együttélés csiszolja össze a házastársakat, hogy mint két fogaskerék, egymást kiegészítve összeilleszkedjenek.

A felolvasott ige külön szól a férjekhez és a feleségekhez, világosan kifejtve a házastársi közösség megvalósulásának módját Isten akarata szerint.

A férjek szeressék feleségüket „ahogyan Krisztus is szeretette az egyházat, és önmagát adta érte” (Ef 5,25) és „mint a saját testüket” (Ef 5,28). Kedves férfitestvérem, úgy szeresd feleségedet gondolatlan, szóval és tettel, örömben és bánatban, mint magadat, mert ő már a te tested. És tedd mindezt azzal az önfeláldozó szeretettel, amellyel Krisztus szeretett téged és önmagát adta érted.

A feleségek engedelmeskedjenek férjüknek „amint az egyház engedelmeskedik Krisztusnak”. Első hallásra talán túl szigorúnak tűnhet ez a felszólítás. Viszont, ha a férj a Krisztustól tanult önfeláldozó szeretettel szereti a feleségét, úgy, mint a saját testét, akkor nem túlzott kérés az, hogy a felesége vesse alá magát ennek az önfeláldozó és gondoskodó szeretetnek. Kedves nőtestvérem, úgy engedelmeskedj férjednek és legyél neki mindenben hűséges segítőtársa, mint aki által maga Krisztus vezeti és oltalmazza az életedet.

Ha egymás mellé állítjuk az ige felhívását: „férjek szeressetek” és „feleségek engedelmeskedjétek”, észrevehetjük, hogy tulajdonképpen mindkettő ugyanarra szólít fel. Engedelmeskedni ugyanis azt jelenti, hogy magunkat odaadjuk *valakinek*, szeretni pedig azt, hogy magunkat odaadjuk *valakiért*. Tehát mindkét kifejezés ugyanannak a dolgnak a két oldala, mégpedig az önzetlen önfeláldozásé, ami a tartós és boldog házasság alapja.

Jegyezzétek tehát meg, kedves ifjú pár, amit Isten most a szívetekre helyez. Házastársi közösségetek megvalósulásának egyedüli lehetősége, ha Krisztus félelmében éltek, és egyedüli módja, ha Krisztustól tanult önzetlen és önfeláldozó szeretettel szeretitek egymást és engedelmeskedtek egymásnak.

Legyen a ti házasságotok és családi életek a bennetek és közöttetek élő Jézus Krisztusra mutató bizonyágtétel! Ámen.

Temetési igehirdetés

Dönsz Teodóra

Trenovszky Cecília, Cili (néni)¹

(1930–2007)

Életrajz

Amikor úgy tíz éve elkezdtem járni a Gyulaiba (a Bp. Gyulai Pál utcai gyülekezet-be), a gyülekezet tagjai közül az elsők között ismertem meg Cili nénit, aki felfigyelt az újonnan érkezettre, és barátságos közvetlenséggel kezdett érdeklődni felőlem, éreztette a gyülekezet befogadó szeretetét. Később is mindig volt néhány kedves szava hozzám. Ez a gondoskodó odafigyelés jellemző volt rá, meghatározta helyét, szerepét a Gyulaiban, sokak életében, határainkon innen és túl.

Jó ideje terveztem már, hogy ebben a rovatunkban a presbitérium tagjai közül következőként Cili nénit mutatom be. Mire eszméltem, interjút már sajnos nem készíthettem vele. Ezért örültem, hogy Kátona Dezsőné, „Mini néni” készséggel vállalta, hogy mesél nekem testvérként szeretett barátnőjéről, amit ezúton is köszönök neki.

NyA: Honnan indult Cili néni, milyen háttérrel, melyek voltak élete főbb állomásai?

Budapesten született, de a szülei korán elváltak, és ő nyolcévesen Kőszegre került, intézetbe. Így az édesanyját keveset látta, a nyarakat pedig rendszerint az édesapjánál töltötte, Erdélyben, ahol sokat kirándultak – innen eredt hobbija, a természetjárás. Tanítóképzőn, majd az ELTE magyar–történelem–finn szakán végzett; előbb a Budakeszi úti, aztán a Vörösmarty utcai iskolában kapott állást, és nyugdíjig ott dolgozott. Rendszerint felső tagozatos napközit vállalt, és ott is a legnehezebb osztályokat. Jó pedagógiai érzéssel mindig rendet, fegyelmet tudott tartani közöttük, miközben szerették a diákjai, kollégái egyaránt.

Hétvégenként pedig csomagokkal megrakodva mentünk Erdélybe, vittük a segélyt. Rengeteg izgalmas vagy éppen megrendítő helyzetet éltünk így át közösen (hogyan jutott át a határon az élelem, az elrejtett román Biblia, a kötegnyi Reformátusok Lapja), és adhattunk hálát a gondviselésért.

Sokat utazott egy turistakör tagjaként, és mi együtt is sokat túráztunk Erdélyben és a Felvidéken. A túrák, utazások élményét azonban nem tartotta meg magának: 1981-től az őszi-téli időszakban minden hétfőn (amikor nem volt tévéadás) vetítést szervezett az időseknek az Albert Schweitzer Szeretotthonban, ahol elmeséltük élményeinket.

NyA: A családjáról mit tudhatunk?

– Férje Konkoly Iván egyetemi lelkész volt, Farkas József lelkésszel jól ismerték egymást. Így természetes volt, hogy a Gyulaiba jött, miután férje a politikai rendszer szigorítása, az egyetemi gyülekezet megszűntetése miatt kivándorolt Amerikába. Cili úgy érezte, nem tudott volna kint élni.

Saját gyermeke nem volt, de férje lányait gyermekeiként szeretette, nevelte. Szüleit is ápolta betegségükben. Amije volt, mindig megosztotta másokkal. Két kézzel adott,

¹ Mivel Erdélyben és Partiumban is sokan ismerték és szerették őt, ezért közöljük most az egyéves évfordulón ezt az írást és a temetésen elhangzott igehirdetést. Külön köszönjük Dönsz Teodórának és Karsay Eszternek, hogy hozzájárultak írásaik közléséhez. (A szerk.)

miközben önmagával szemben takarékos volt. Lakásába rendszerint befogadott és segített szükségben élőket: orvosi kezelésre szorulókat, erdélyi, kárpátaljai diákokat – volt, akinek anyja helyett anyja volt. A címét kézről-kézre adták. Befogadás, adakozás – ezek a legfontosabb jellemzői.

NyA: A Gyulainak „alaptagja” volt. Mi mindent takar ez?

– Cili nagyon odafigyelt a gyülekezet tagjaira. A szerdai bibliakör nagyon összetartó társaság, oda is járt. Rendszeresen felhívta, felkereste azokat, akik elmaradtak a gyülekezetből. A betegeknek és időseknek elvitte az igehirdetéseket magnókazettán vagy legépelt változatban, hogy ők se szakadjanak ki. Ezen túl toborozta a résztvevőket a – Kálvin téren szervezett – erdélyi, kárpátaljai kirándulásokra, jótékonyági utakra. Egyetemi éveiből és a missziós munka révén szerteágazó nemzetközi baráti körre is szert tett (finnek, németek, hollandok, határon túli magyarok), így a gyülekezet nemzetközi kapcsolataiban is meghatározóvá vált.

NyA: Csakugyan, ti honnan, mióta is ismeritek egymást?

– Együtt dolgoztunk, az iskolából is többször vittük együtt vagy felváltva kirándulni a gyerekeket. 40 éves a barátságunk. Ezalatt bőven volt időnk megismerni egymást, és mindent alaposan megbeszélni. Nagyon megnyugtató volt, hogy emiatt pontosan tudtam, hogyan szeretné, hogy búcsút vegyünk tőle. Az édesapja mellett pihen, Gödöllőn.

NyA: És tudta, hova megy...

– Igen. A legkedvesebb éneke ez volt: Krisztus feltámadott! (Magyarországi énekeskönyv 185. dicséret)

(Megjelent a Nyitott Ajtó (NyA) 2007. Adventi számában)

Karsay Eszter

Budapest–Gyulai Pál utca

Gyász-istentisztelet

2007. szeptember 30. vasárnap délután

„Dicsőség a magasságban Istennek, és e földön békesség, s az emberekhez jó akarat.” Ámen.

A 151. dicséret kedves éneke volt a mi Cilinknek – „Uram Isten siess minket segíteni...”

Úr Jézus Krisztus, életnek és halálnak egyedüli Ura! Te légy a mi vigasztalásunk mind életünkben, mind halálunkban. Ámen.

Búcsúzunk, emlékezünk és kérjük Isten vigasztalását Trenovszky Cecília urnája mellett.

„Amikor pedig eljön az Ember Fia az ő dicsőségében, és vele mind a szent angyalok, akkor majd beül az ő dicsőségének királyi székébe. És odagyűlnek eléje mind a népek, ő meg elválasztja őket egymástól, mint a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől, és a juhokat a jobb keze felől, a kecskéket pedig a bal keze felől állítja. Akkor szól a király a jobb keze felől állókhoz: Jöjjetek, Atyámnak áldottai, örököljétek az országot, amelyet nektek készítettem a világ teremtése óta. Mert éheztem és ennem adtatok; szomjúhoztam és innom adtatok; jövevény voltam és befogadtatok; mezítelen voltam és felruháztatok; beteg voltam és meglátogattatok; börtönben ültem és eljöttetek hozzám.” (Mt 25,31–36)

Gyászoló Gyülekezet!

Istent magasztaló Gyülekezet!

Amikor László István presbiterünk meghalt, Farkas József lelkipásztor a temetésén azt mondta: „kidőlt egy oszlop a gyülekezet templomában” Most ezzel kezdem én is, ezt mondom: kidőlt egy oszlop a Gyulai Pál utcai gyülekezet templomából, mert ő oszlopember volt évtizedeken át: a Cili. Mindenki ismerte, aki egyszer találkozott vele, nem lehetett nem emlékezni rá. És ha tízen ugranak is a helyére, akkor sem lehet pótolni azt a felmérhetetlen gazdagságot, amit Isten öbenne mindnyájunknak ajándékozott. Ezért hát méltó, hogy hálát adjunk az életéért.

Ez az istentisztelet hálaadás, miközben tiszteletadás egy élet végén, hálaadás az Istennek akkor is, ha fáj a szívünk, mert ez a sugárzó lény áthatotta a gyülekezet életét meghatározó módon, és a sugárzás messze túl terjedt a gyülekezet határain. Az ország határain túlra is. Íme, itt vannak finn testvéreink, és Németországból emlékeznek rá szeretettel, és Hollandiából telefonáltak, és Erdélyből, és Kárpátaljáról, noha nemzetünk testében élők, mégis országunk határain túlról vannak itt. És emlékeznek rá azok, akik nem tudtak eljönni. Az istentiszteleten elhangzott ígéhirdetés ráillett Cilire. Isten dicsőségét sugározta, ragyogta a maga „Cilis” módján, úgy, amilyen ő volt. Igen, úgy! Mindent, amije volt, adott. Adta megszámlálhatatlanul. Gazdag módon adta tovább azt, amit ő is kapott. Mert Krisztussal volt tele az ő lénye, élete. Ezt a Krisztust sugározta, ragyogtatta. Fénylett ebben a világban mindenhol, ahol megfordult. Ha nem lett volna hívő ember, vagy mi nem lennénk hívő emberek, akkor csak a pszichológia nyelvén így fogalmaznánk: jól kompenzált. De hát természetesen ezt csak a lélektanász mondja. De igaz, így is igaz. Jól kompenzálta gyermekora sebeit, azt a fájdalmas gyermekort, ahol át kellett élnie, hogy szülei elváltak, és ő nyolcévesen internátusba került. Iszonyatos krízis volt ez a számára. „Elküldtek otthonról a szüleim, ők magukkal voltak elfoglalva, a maguk boldogságával és boldogtalanságával.” S elkerült egy idegen helyre, amit egyébként csodálatos módon dicsért. És mondta, hogy olyan nagyon áldott hely volt ez a kőszegi internátus, úgy szerették ott, olyan sokat tanult, úgy befogadták, olyan sok krisztusi szeretetet kapott ott. De hát fájdalmas seb maradt ez az ő életében, amit a lehető legjobban kompenzált. Hogyan? Úgy, hogy anyjává lett sok gyermeknek és felnőttnek is – mondom így –, igen, anyjává lett embereknek, akik árvák voltak a maguk útján, életmódján. Otthont adott az otthontalanoknak. Mindenkinék. Meggondolás és megfontolás nélkül, átvitt értelemben és a szó szoros értelmében. Akik itt vannak, tudják, nem kell bemutatni az ő életét és életútját. Adott és adott, nem méricskélve, olykor esztelen módon is, kenyeret, ruhát, fedelet, ágyat, Igét, jó szót, nevetést. Jöhettek Keletről és Nyugatról, Budapestről és vidékről, hajléktalanok és gazdagok, bárki, soha nem kérdezte: miért? Adott. Az a gyermekkori seb megmaradt, de a lehető legjobban gyógyította és kompenzálta úgy, hogy ami neki nem volt jó, azt mások életében gyógyította meg. Ez a leggyönyörűbb, ez a legkrisztusibb kompenzáció. Ha nekem fáj, én ezt nem adom másnak, én ezt tudom, milyen fájdalmas, én ezt gyógyítani akarom, én adni akarok.

Otthon lehetett lenni nála bármikor, bárkinék. Otthont adott, de ő nem tudott máshol otthon lenni, csak magyar földön. Mindenütt otthon volt ő ezen a világon. Sokat utazott, ment Nyugatra azért, hogy kérjen. Mert kérni is tudott ugyanazzal a természetességgel, ahogyan adni. Kért. Szüksége van ennek, adj, adjatok! Neked van, az Isten nálad helyezte el, add tovább! És amikor férjhez ment, viszonylag későn, a férje egyetemi lelkész volt, Konkoly Iván, akit szeretett teljes szívével, segített szolgálatában, mindenben, boldogan. Papné volt. Aztán anyja lett az ő lányainak is, anyjuk helyett, amikor erre szükség volt. Aztán visszaadta neki, amikor erre volt szükség. Igen, tudott adni és

átvenni, és visszaadni azt, akit, amit rábíztak. De amikor Konkoly Iván külföldre ment, és Amerikában letelepedett, kiment ő is utánuk, mert akart, mert úgy érezte, szereti őket. Sokat mesélte: ott ültünk négyen az asztalnál, minden rendben volt, kerek a család, de én majd' elpusztultam a honvágytól. Nem bírt Amerikában élni, mert magyar volt, ízig-vérig magyar, a szíve-lelke mélyéig magyar, és haza kellett jönnie. Látogatta őket később is, de nem tudott máshol élni.

Erdélyt édesapja révén szerette meg, ott töltötte a nyarakat. Édesapja ott dolgozott, vele kirándult, bejárta Erdély gyönyörű tájait, és egy életre otthagya a szívét. Cilinek az élet egyszerű volt, nem bonyolította. Azt mondta, amit érzett, és azt tette, amit gondolt. Ifjúi heveségét, nyüzsgését nem fékezte, és nem szelídítette meg a bölcs öregkor. Ő nem lett bölcs öreggő. Őt elvitte, átvette, magához vette Isten. Karjaiba vette. Igen, hogy minket megkíméljen attól a lassú, rettenetes leépüléstől, és annak látványától, ami várt volna rá. Az az öt hét nekünk kellett, amíg kómában feküdt a kórházban, hogy elviseljük a gondolatot, hogy elbúcsúzzunk tőle, hogy „igent” mondjunk az Isten akaratára: Igen Atyám, így volt kedves, így volt jó. „Mind jó, amit Isten tesz.” Így hát marad az, aki volt, az a derűs, az a vidám, az az örök kamasz, de legalábbis ifjú, akiben a gyermeki bizalom Isten iránt törhetetlen volt akármi történt. Bőgött, ha kellett, csúnyákat is mondott, veszekedett. Ha úgy érezte, leszidta, leteremtette azt, akivel perben volt, de aztán egy pillanat alatt vége is volt az ügynek.

Valaki elmondta, hogy szidni is, mint tanár, olyan édesen tudott: „Édes marhám, mit csináltál?” Kimondta, amit gondolt, ezért pillanatok alatt tudott haragosokat szerezni, de nem lehetett rá haragudni, mert igaza volt. Rászólt a presbiterekre: Dolgozzon mindenki! Tegyétek meg! Ez a te' dolgod. Édesanyám is, volt, hogy panaszkodott: rám szólt a Cili, hogy jöjtek. Mondtam: igaza van. Nem akarta megérteni a kifogásokat, mert ő soha nem keresett ürügyet arra, hogy mit miért ne tegyen meg. A hűvösvölgyi iskolában kezdett tanítani, magyar–történelem szakos tanár volt. Finnül is tanult. Aztán kint is élt, ösztöndíjat kapott Finnországban. Aztán a Vörösmarty utcai iskolában tanított. Pontosabban napközis tanár volt. A legnehezebb gyerekeket kérte magához, mert szerette a gyerekeket, a legnehezebb, a legnehezebben nevelhetőket is. Azt mondta barátnője, amikor átment hozzá, hogy döbbenet tapasztalta, hogy néma csend volt az osztályban. Hogy mivel érte el? Hát nyilván a lényével, ezzel a sugárzó lényvel, akiből ragyogott a krisztusi szeretet, az Isten dicsősége, a természetesség, az igaz út keresése. Tanította emberségre, szépre, magyarságra a rábízottakat. Sok történetet lehetne mesélni róla. Olyan fantasztikusan gazdag élet volt ez a 77 esztendő (77 a teljesség száma), teljes életet élt!

Akkor kezdett Erdélybe járni, amikor még egyáltalán nem volt divat, sőt, hősi tett volt. Barátnőjével, hátizsákkal vitték, amire szükség volt: Bibliát, kenyeret, ruhát, és leginkább a jó szót, a szeretetet, a hitet, a reménységet, hogy: emberek, érdemes magyarnak lenni ezen a földön. Érdemes megmaradni, hinni Istenben. Vitte azt a reményt, hogy testvéreink vagytok, mi gondolunk rátok, szeretünk titeket. Mert ez volt a legtöbb azon túl, hogy abban az időben tényleg sokat kockáztattak. Azután, amikor kezdtek ájtönni a menekültek, akkor befogadott erdélyit, kárpátaljai, román is, ha kellett, ha jött, mert beteg volt, mert szüksége volt fekvőhelyre. Néha a földön is aludtak ott, a Podmaniczky utcában. Családokat – akik áttelepültek – éveken át gondozott, segített, istápolta szegényeket, akik dolgozni jöttek. És nyugatiakat, hollandokat, németeket, finneket, akik azért jöttek átutazóban, mert mentek Erdélybe vagy Kárpátaljára segíteni. Keletről és Nyugatról átmenő forgalom, kórház, szállás, minden volt, mindent adott. Volt, hogy figyelmeztették, hogy hagyja abba, most már ne fogadjon be több embert, ezt már nem lehet se hivatalosan, se illegálisan.

Elsorolhatatlan, hogy mi mindent tett, hogyan élt, mennyire tele volt étellel. Karácsonykor lement az aluljáróba, hogy zsömlét osszon a hajléktalanoknak, és befogott rá egy-két presbiterismerőst. Cigánymisszióban vett részt, adott pénzt, gyűjtött, kért mindenkitől, kitartóan mindenféle szolgálatban és tizedet fizetett a gyülekezetnek, vagy a tizedéből adott mindig. Akkor is, amikor úgy tűnt, hogy már nincs miből. Akkor kért, természetesen, mert ő is adott, természetesen. Magnózott. Évtizedeken át komolyan vette, hogy viszi az igehirdetést betegekhez, öregekhez, akik nem tudnak jönni, úrvacsorázott velük, a családnál. Jött velem az úrvacsorai, házi istentiszteletre. Ápolta apját, anyját betegségükben, hídként a két ember között, mindenk ellenére, mert krisztusi ember volt. Mi több, férje első feleségét is ápolta, gondozta hónapokon keresztül. Nemcsak Magyarországon, hanem még Amerikába is kiutazott azért, hogy ápolja. Van még egy ilyen ember a földön?! Nagy lélek volt, utánozhatatlan.

Mit hagyott örökségül? Hát mindezt. Mindezt ránk hagyta. Ezt az Igét, amit olvastam, amit a gyászjelentésre is felírtunk: „jőjjetek Atyám áldottai” Ezt a csodálatos, sugárzó Igét, hogy a Pásztor-Isten nem az ítélőbíró székében ül, hanem mint a pásztor válogatja szét a juhokat és a kecskéket, mert másra van szüksége a juhoknak, és másra a kecskéknak akkor, amikor jön az éjszaka, a hideg. Ez a válogatás a Pásztor-Isten kezében, Jézus-király kezében van, egyedül az Ő kezében, aki annak alapján válogat, hogy „éheztem és ennem adtatok; szomjaztam és innom adtatok; jövevény voltam és befogadtatok.” Nem az érdekes, hogy miről szónokoltok szépen, elegánsan, vagy éppen ügyetlenül, unalmasan! A prédikációk, a bizonyosságtételek – de sok hiábavaló beszéd hangzik el! „Éheztem és ennem adtatok” – ezt hagyta ránk Cili. Az ő sugárzó lényét és mindazt, amit mondott is, persze, mondta, határozottan, kedvesen, mosolyogva, nevetve, de tette, legfőképpen cselekedte mindazt, amit hitt: „éheztem és ennem adtatok”. Olyan természetesen adott, amikor valaki éhes volt. Adta, ami éppen volt, nem csinált ebből ügyet, és befogadott úgy, ahogy volt. Nem érdekes, semmi más nem érdekes. Szükség van valamire? Adok. Ezt hagyta ránk. Így is mondhatnám: a stafétabotot hagyta ránk.

Ki veszi át? Kedves Gyulai Pál utcai Gyülekezet! Ki veszi át a stafétabotot Cilitől?

Hiszem, hogy azt is ránk hagyta, hogy ezzel az örömmel és Istent dicsőítő Igével vegyünk búcsút, hogy Isten így fogadta, ölelte magához: „jőjjetek Atyám áldottai” Mert az Isten szeret. Nem az számít, hogy tévedett-e olykor Cili, hogy hibázott-e, hogy volt-e rossz tulajdonsága, hogy összeveszett-e valakivel. Mindnyájan hibázunk, tévedünk, hiányosak vagyunk. Az számít, hogy Isten szeret minket, és semmi más. Isten megsegít minket, ez a mi vigasztalásunk, ez a mi reménységünk. Tudjuk, hová megyünk. A halál lezárt valamit végérvényesen. Nincs többé. Nem ül itt többé. A halál egy pont, de a halál egy kérdőjel is. Hová? Hová tűnt? Belefér egy urnába az, aki ő? Hát nem. Hisszük, hogy a halál egy felkiáltójel, hogy odaát találkozunk. Rendületlenül hitt ő is ebben, és ezért mi is ebben a hitben vigasztalódunk, és hálát adunk az ő életéért.

Dicsőség legyen Istennek, tisztelet Trenovszky Cecíliának, s mindazoknak vigasztalás, békesség a feltámadott Jézus Krisztustól, aki az utat mutatja abba az örökkévaló országba, ahol áldottként vonulhatunk be mindnyájan. Vigasztalás mindazoknak, akik siratják őt, vér szerinti rokonok kevesen, unokatestvérei és családtagjai; fogadott gyermekei, de sokan vagyunk, vagytok. Leginkább az, aki utolsó idejében fiaként ott élt vele, és gondozta, ápolta. Áldja meg az Isten őt ezért és adjon neki vigasztalást! Neki valóban édesanyja volt négyéves korától, de hát szerte a világon sokaknak anyja volt. Áldja meg az Isten mindazokat, akik szerették, munkatársait, barátnőit. Azt a barátnőjét, akit testvéreként szeretett, akivel együtt élték át a jót és a rosszat, a nehezét, az izgalmat, a fájdalmakat, a gyászokat. Áldja meg az Isten mindazokat, akik imádkoztak

érte! Most imádkozzunk mindnyájan magunkért, hogy vigasztaljon meg minket Isten, tanítványait, akik sokat tanultunk tőle, s azokat, akiknek az ő sugárzó lényé ezután hiányozni fog az életéből. Csöndesedjünk el és kérjük az Isten vigasztaló kegyelmét!

Magasztalunk Téged Teremtő Istenünk az ő áldott életéért. Magasztalunk Téged azért, hogy valóban mindent jól, szépen intéztél. Sasszárnyon hordoztad az ő életét, a miénket is, és jól van így, hogy elvitted őt, mielőtt egészen összetört volna az a cserépedény, ami már nagyon kezdett töredezni.

Áldunk és magasztalunk Téged azért, hogy olyan sokat kaptunk tőle, pontosabban Tőled rajta keresztül.

Hálát adunk gyermekei, a befogadottak, a gyógyult betegek, a családtagok, a magyarok és külföldiek, a hajléktalanok, a hazaiak és más nemzetbeliek nevében, a kollegák és a tanítványok nevében, a testvérek és a gyermekek nevében, hogy otthonunk volt, hogy betöltötte a Krisztus törvényét, a szeretet nagy parancsát, hogy láttuk, hogy példát adott nekünk.

Köszönjük, hogy szerethettük őt, és köszönjük, hogy szeretett minket, köszönjük, hogy nem szentimentalizmus volt az ő élete, hanem nagyon is vaskos, valóságos, krisztusi befogadás, osztozás, adakozás.

Könyörülj rajtunk, hogy átvegyük ezt a stafétát, hogy vigasztalódjunk a Te szeretetteddel, s engedjük el őt úgy, ahogyan Te akarod, a Te országodba.

Áldj meg minket és vigasztalj mindnyájunkat Szentlelkeddel vigasztaló lélek, és adj örök békeséget neki és mindnyájunknak, szereteteinek. Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Miskolcújfalu Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458

Bódás János

A gyülekezet énekel

Kihallatszik az ablakon át:
buzgón kéri Izráel Pásztorát.
Halkan szűrődik, szinte angyali.
El nem mondhatom, mily jó hallani!
Oly szép az ének – orgonazene,
könnyes lesz sok járókelő szeme.
Örül a szívem és örül az ég,
hogy zeng boldogan három nemzedék.
Mert itt a templom nem üres soha,
lehet az élet zord és mostoha.
Bizony van kín, gond, bánat, rák, halál,
de a szív nyugtot itt mindig talál.

Szárnyára vesz az ének, száll velem,
kitárul előttem a Végtelen.
Zeng a sok boldog ifjú, vén torok,
megirigyelhetik az angyalok.

Irigylem én is, hogy szívük lobog,
s közös örömben együtt boldogok.
S hogy az öröömöm még nagyobb legyen,
bemegegyek hát – s érzem, hogy idebenn
köztünk az élő Isten van jelen.

Szívemet én is Hozzá emelem.

1980